

"Farkınız Okumak Olsun"
iKRA

İlim Kültür
ve Rahmet
Derneği
Bülteni

Yıl : 14 - Sayı : 55 - Ekim-Kasım-Aralık 2020 - www.ikraderneği.org

ÜCRETSİZDİR

DÜNYA DEĞİŞİYOR...

YA KULLUK GERÇEĞİ?!

RÖPORTAJ
Şevki YILMAZ

İLİM VE ALİM
İbn HALDUN

SAĞLIK
Hipertansiyon

CAFE AŞIYAN ESENLER

SİZLERİ BEKLIYORUZ

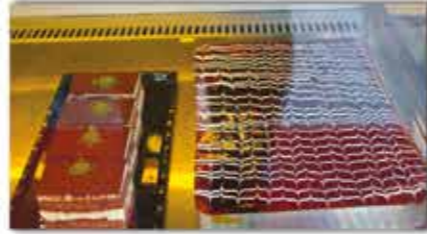
Farklı lezzetleri bir birinden eşsiz
tatları keşfetmek istemez misiniz?

PASTA ÇEŞİTLERİ

TUZLU VE KEK ÇEŞİTLERİ

SÜTLÜ TATLILAR

Nine Hatun Mahallesi
Davutpaşa Cd. 4/A, 34220
Esenler/İstanbul

İLETİŞİM
0 212 568 88 84

Bâbu's-selâm

Bu Bir Masal Değil!

Er ya da geç, insanlığın kesin olarak karşılaşacağı gerçek şudur: İçinde bulunduğumuz bu âlem ve üzerinde yaşadığımız bu dünya, ansızın gelecek korkunç bir "sayha" (çığlık) ile yok olacak... Kıyamet denilen o yok oluş, öylesine büyük ve korkunç olacak ki, gökler yarılacak, yıldızlar dökülecek, dağlar rüzgârın önüne katılmış pamuklar gibi savrulacak... Onun şiddetinden her emzikli kadın emzirdiğinden geçecek, her hamile kadın çocuğunu düşürecek, kundaktaki bebeklerin saçları ağaracak... Görüp şahit olduğumuz her şey yok olup zevâl bulacak... Sonra yeniden diriliş başlayacak. Çürüyüp un ufak olmuş bedenler yeniden vücut bulacak, herkes kabirlerden kalkacak ve yaptıklarının hesabını vermek için mahşer denilen dümdüz bir alanda toplanacak. Çok zor ve şiddetli bir hesaptan sonra, dünya hayatındaki kulluk görevini yerine getirenler ebedî kalmak üzere cennete, dünyadaki hayatını isyan, inkâr ve günahlarla heba etmiş olanlar da ebedî kalmak üzere cehenneme gidecekler.

Bütün peygamberler, hayatlarını bu gerçeği insanlığa hatırlatmak için geçirmişler, bu uğurda her türlü zorluğa, en çetin çilelere katlanmışlardır. Ama insan peşin olana, yani dünya hayatının geçici güzelliklerine ve nimetlerine kanıp, kalıcı olanı, yani âhiretin sonsuz ve eskimez nimetlerini terk etmeye pek düşkündür. Şu ayet-i kerimelerde ifade edildiği gibi: **"Şüphesiz onlar, şu geçici dünyayı severler ve önlerindeki o zorlu günü (âhireti) göz ardı ederler." (İnsan suresi: 27). "Hayır! Doğrusu siz, çarçabuk geçeni (dünya hayatını ve nimetlerini) seviyor, ahireti bırakıyorsunuz." (Kıyâme suresi: 20 -21).**

Haktan sapıp, hayat sermayesini israf etmeye başlayan insan sadece böyle davranmakla kalmaz; dünya hayatının eğlencesine, zevk-u sefasına daldıkça artık âhireti inkâr etmeye, yeniden dirilişi reddetmeye başlar. Biz ölüp toprak olduktan sonra yeniden mi dirileceğiz, der. Çürüyüp un ufak olmuş bu kemiklere yeniden kim hayat verecek, der. Hayat, sadece bu dünyada yaşadığımızdan ibarettir; yaşayacak ve sonra ölüp yok olup gideceğiz, der. Ve nihayet kıyamet, yeniden dirilme, hesap, cennet ve cehennem hakkında şu noktaya gelirler: Bütün bunlar "esâtîru'l-evvelîn" yani eskilerin masallarıdır. Evet, mutlak hakikat, kaçınılmaz gerçek artık "eskilerin masalları" olmuştur.

Olmuştur da, bu durum, vadedilen o büyük günde inkârcıların şaşkınlık içinde eyvahlar etmesine engel olmayacaktır: **"Nihayet sûra üfürülmüşür. Bir de bakarsın, kabirlerden çıkmış, Rablerine doğru akın akın gitmektedirler. Eyvâh, vay başımıza gelenlere, bizi yattığımız yerden kim kaldırdı? Bu, Rahmân'ın va'd ettiği şeydir; demek peygamberler doğru söylemiş, derler." (Yâsin suresi: 51-52). Sonrası artık fayda etmeyecek tarifsiz bir pişmanlıktır: "Eğer (peygamberleri) dinleseydik veya aklımızı kullanmış olsaydık, şu alevli ateştekilerden olmazdık, derler." (Mülk suresi: 10).**

İnsanlık olarak, Müslümanlar olarak, hatta İslâm'ı yaşama hassasiyeti olan dindarlar olarak, büyük bir savruluşun içinden geçiyoruz. Acilen silkinip kendimize gelmezsek, bir can simidi gibi Rabbimizin buyruklarına yapışmazsak, insanlığı uyarma görevimizi yerine getirmezsek, bunları yapmak yerine tebliğe muhtaç insanların peşine takılıp dünyaya dalarsak, Allah korusun, eyvah edenlerden olmamızdan korkulur.

Dergimizin 55. sayısını işte bu önemli konuya ayırdık. Zamanın ve şartların değişmesiyle, bilimin ve teknolojinin gelişmesiyle değişmeyecek ve ortadan kalkmayacak olan mutlak hakikatlerin olduğu gerçeğine. Ve o hakikatten asla uzaklaşmamanın ve sapmamanın gerekliliğine. Konuyla ilgili röportajımızı yazıları, televizyon programları, konuşmaları ve öncülük ettiği eğitim kurumlarıyla irşad ve eğitim faaliyetlerine aralıksız devam eden, eski milletvekili, Rize eski belediye başkanı Şevki YILMAZ hocamızla gerçekleştirdik. Hocamız, Müslümanlar olarak gidişatımızı yeniden gözden geçirmemize, eksikliklerimizi giderip kendimize gelmemize yardımcı olacak çok önemli hususlara dikkat çekti, çok kıymetli değerlendirme ve tavsiyelerde bulundu. Bir solukta okuyacağınız güzel ve faydalı bir söyleşi oldu. Selam ve dua ile...

Av. Halil KENDİR
İKRA Derneği
Yayın Kurulu Başkanı

55 Ekim - Kasım - Aralık 2020

Bu yayın İlim Kültür ve Rahmet (İKRA) Derneği
Bültenidir.
3 ayda bir yayınlanır.
Ücretsizdir.

İlim Kültür ve Rahmet (İKRA) Derneği
adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü
Av. Emin Atalay

Yayın Kurulu
Halil Kendir - Erdoğan Aydın
İlhan Uluç - Feyyaz Kalkan -
Erdoğan Gül - Haşim Öztürk -
İbrahim Ethem Yüksel - Mustafa Hamza Aydın

Reklam
Emin Atalay GSM: 0554 651 43 43

Sekreteryâ
Erdoğan Aydın

Basıldığı Yer
GD Ofset
0212 671 91 00

Tasarım
Klon Ajans

Adres
Çınar Mh. 864 Sk. No: 7/B
Bağcılar: 0555 279 29 94
www.ikradernegi.org

Dergimizin Bağcılar Basın Savcılığının 2007/24 sayılı
evrak bilgileriyle basılmaktadır.
Dergimiz bu sayıda 1.000 adet basılmıştır.

içindekiler

10

RÖPORTAJ: DR. ŞEVKİ YILMAZ
Kentsel dönüşüm kadar, gençsel dönüşüm...

03

KİTAP TANITIMI / Ya Tahammül Ya Sefer
/ Mustafa Kutlu

04

Emin ATALAY / DEĞİŞEN "ZAMAN" VE
DEĞİŞMEYEN "UNUTMAK"

06

İsa HEMİŞ / Değişen Dünyada Sabit Kalması
Gereken Değerler ve Müslüman....

18

İLİM VE ALİM / FEYYAZ KALKAN
İbni Haldun

09

Mehmet ÇELİK / Küresel Sorunlara Evrensel
Çözümler Üretebilir miyiz?

20

MEDENİYETİMİZ ŞEHİRLERİMİZ/
Ömer UYSAL / Şam

21

DUVAR YAZILARI

23

**SAĞLIK / HASAN BASRİ YAPICI /
HİPERTANSİYON**

22

KISSADAN HİSSE

23

ADRESLER

» KİTAP TANITIMI

Ya Tahammül Ya Sefer

Vural **ERCE**

“Ya seferdir ya tahammül anla aşkın çaresi...”

Nedim

bulunmaları gereken yerlerden nasıl uzaklara sürüklendiklerini ele alıyor. Bu insanların açmazlarını, acılarını dile getiriyor.

Divan edebiyatındaki bu güzel beyitten ismini alan Mustafa Kutlu'ya ait "Ya Tahammül Ya Sefer" isimli kitabı bu sayımızda sizlere tanıtacağız.

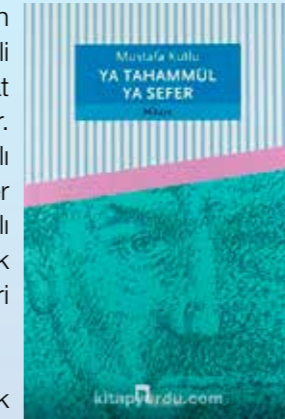
Kutlu, inanılan bir dava için birlikte hareket eden yetmiş seksenli yıllardaki dava erlerinin hayat serüvenlerini gözler önüne sermiştir. Yetmişlerde davalarına sınıksız bağlı olanların seksenlerden sonra neler yaptıklarını ve davasına sınıksız bağlı yüreklerin, bu davaya sahip çıkacak ve bu topraklarda yeşertecek nesilleri çıkaracağına inanılır.

İnanmışımız, uğruna pek çok şeyi göze aldığımız "dava"lar. Birlikte yürünecek bir yol. Bizimle aynı duyguları, fikirleri paylaşan arkadaşlar. Ancak onlarla var olabileceğimizi, hayatımızın bir mana kazanabileceğini düşünüyoruz. Ya tahammül ya sefer, yakın geçmişimizde böyle düşünen insanların, nesillerin, nasıl bir araya geldiklerini, sonra nasıl dağıldıklarını, şahsiyetlerinden ve

Köylü ve şehirli yaşamından kesitlerin sunulduğu bu değerli eserin içeriğine baktığımızda, "Fotoğrafta biri var", Hilali gördün mü?, "Görülen Geçmiş Zamanın Aşırı Uçları", "Limandaki Yoğun Sis", "Dön Geri Bak", "Sarışın Sorular", "Elhan-ı Siyaset", "Gün Işığı Nereye", Oyun-Bozan", "İrmaktan Öteye", "Kara Kumudur Kalan" ve "Ya Tahammül Ya Sefer" olmak üzere birbirinden değerli 13 hikaye anlatılmış.

Derneğimiz tarafından hazırlanan kitap listesinin ikinci sınıfında yer alan eser, Dergah yayınları tarafından yayın hayatına kazandırılmış ve 124 sayfadan ibarettir.

Hazmedilmemiş, sindirilmemiş bir davanın ne kadar savunulursa savunulsun zamanla bireyi terk edeceği aşikârdır. Bu minvalde, tanıtımını yaptığımız kitabı okumayı, çevremize okutmayı ve anlatılan her hikayeden hisse almayı unutmayalım.

Değişen “Zaman” ve Değişmeyen “Unutmak”

DOSYA

Emin
ATALAY

Zaman, soyut ve göreceli bir kavram! Bu çerçevede Rabbimiz bir ayetinde *“Doğrusu Rabbinin katında bir gün sizin saydıklarınızdan bin yıl gibidir.”*¹ buyururken, bir başka ayette de *“Melekler ve Ruh (Cibril), süresi elli bin yıl olan bir günde O'na yükselir.”*² hükmüne rastlıyoruz. Yine birçoğumuzun bildiği Kadir Suresi'nde ise *“bir gecenin bin aydan hayırlı olduğu”* beyan ediliyor. Her bir ayetteki zaman kavramının “neden farklı” olduğu meselesi yazımızın konusu değil. Bu ayetleri, bizim anladığımız “zaman” ile Allah nezdindeki “zaman” kavramlarının birbirinden farklı olduğunu hatırlayalım için zikrettim.

Bunu zikretmem gerekliydi; zira insanoğlu “zamanın getirdiği” yenilik ve gelişmelere paralel olarak, bu gelişme ve yeniliklerin amacı farklı da olsa, Rabbinin, acziyetini ve yaratılış amacını³ unutabiliyor. Ve ilginçtir, yenilik ve gelişmeleri bulan/icad eden insanlarda bu “bilgi sarhoşluğu”nu daha sıklıkla müşahade edebiliyoruz. Öyle ki, bazen bu “bilim adamları”, “ben buldum”, “ben yaptım” sarhoşluğunun verdiği şaşkınlık ve bunun getirdiği kibirle kendini “müstağni” yani neredeyse “ilah” gibi görüyor ve haşa Allah'a meydan okuyabiliyorlar. Claude Bernard isimli fizyoloji profesörü hekimin “ben neşterimin altında hiçbir ruha tesadüf etmedim”⁴ beyanı bunun bir örneğidir.

Halbuki Allah c.c. insanı nasıl yarattığını ve ne kadar aciz olduğunu ayetlerde kullarına bildirmiştir. Bu değişmez gerçek Hz. Adem'in tüm nesli için geçerlidir. Bundan önceki yaratılış kanunu, bundan sonra da cari olacaktır. Sadece yaratılış kanunu mu? Hayır, bunun yanında hayatın idamesi/sürdürülmesi ve bu süreçte insanın yükümlülüğü kıyamete kadar değişmeyecektir. Bunu nereden biliyoruz? Çünkü Allah c.c. bunları Kur'an-ı Hakim'de beyan etmiştir. Bu fermandaki hükümler değişmeyeceğine ve bu kitapta insanın vazifelerine işaret edildiğine göre demek ki yükümlülükler aynı kalacaktır.

Ne kadar acı bir durumdur ki, Allah'ın “ikra/oku” emrinin devamında gelen ayetler, insana adeta *“kendine gel, sen kendini ne zannediyorsun da yaratılışını, yaratanını ve şu andaki halini unutuyorsun, müstağni oluyorsun? Nihayetinde geleceğin kapı benim kapım; en sonunda yine bana döneceksin!”* demekte, anlayan zihinleri şiddetle sarsmaktadır.⁵

“Zaman” ve “unutmak” kavramları birbiriyle sıkı bir ilişki içinde olduğu için bu iki kavrama yoğunlaştık... Bu manada bizler günlük konuşmalarımızda “zamanla unutursun” tabirini kullanırız. Bazen bunu biraz daha felsefi bir tarzda söyler ve “zaman her şeyin ilacıdır” deriz. Bu tespit elbette doğrudur. Ama insanın unutmaması gereken şeyler

de vardır. Zira bu “unutmaması gerekenleri” unuttuğu takdirde insan kendisini ve gideceği yolu kaybedecektir.

“Zaman” ve zamanın içinde bize sunulan ve yine “zaman” sebebiyle değişkenlik gösteren imkânlar ve hayat tarzları çoğu zaman bir zaruret olarak karşımıza çıkmaktadır. Kimileri bunların bir ihtiyaç olduğunu dahi söyleyebilir... Ancak her şeye rağmen hayatımızda göreceli de olsa bir rahatlık doğuran ve belki bu haliyle de bizlere farklı anlayış, kavrayış ve giderek kolaylıklar sağlayarak, bizi daha konforlu bir hayata hazırlayan “zaman”, Allah'ı unutturmamalıdır.

“Allah unutulur mu?” sorusu kolayca sorulan bir sorudur. Allah duygusu, insanoğlunun ruhuna üflenmişken⁶ Allah unutulabilir mi? İnsan “Allah'tan korkmaz, hukukunu tanımaz ve O'nun sonsuz korumasından yardım dilemez” olursa⁷ yani yukarıda zikrettiğimiz gibi kendini “müstağni” gören kimse “Allah'ı unutmuş” sayılır! Öyleyse “Allah'ı unutmak”tan kasıt, Allah'ın zatını değil ve ama insanın (akıl, makam, bilgi ve/veya servet açısından) zenginleştiği, Rabbinin hamd edeceği yerde uluhiyetini, hükümlerini ve hakimiyetini unutması demektir.

Ve işte burası insan için felaketin başlangıç noktasıdır. Allah'ı unutmak, Allah'ın da o insanı unutması, yani gerek dünya hayatında gerekse ve özellikle de mahşer gününde onunla muhatap olmaması, halk tabiriyle onun yüzüne bakmaması manasına gelmektedir.⁸

İnsan zamanla bir çok acı ve sevinçle muhatap olmaktadır ve olacaktır. Çünkü acı ve sevinç imtihanın bir gereği ve hayatın gerçeğidir. Ademoğlu bu yaşananların büyük çoğunluğunu unutmaktadır. Ancak unut/ul/

maması gereken en mühim mesele “kul” olma gerçeği ve kulları cehenneme sürüklemek isteyen bir “şeytan”ın olduğu hakikatidir. İnsan eğer bunları unutursa kendini kaybedecektir. Zira kişinin “kulluğu”nu unutması Allah'ı unutmaktır ki, bu da kendisini kaybetmesi demektir. Ferman böyledir çünkü: *“Allah'ı unutan bu yüzden O'nun da kendilerine kendi nefislerini unuttuğu kimseler gibi olmayın. İşte onlar yoldan çıkmış olanlardır.”*⁹

Tüm hakikatler böyledir; zaman değişse de onlar değişmezler!

Kaynakça

¹ Hacc Suresi, 22/47. ayet

² Mearic Suresi, 70/4. ayet

³ “Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etmeleri için yarattım.” Zariyat Suresi, 51/56. ayet

⁴ Günbatımı, Mim Kemal Öke, Çağ Yayınları, sh. 163

⁵ “Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı bir aşılansın yumurtadan yarattı. Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle (yazmayı) öğreten Rabbin, en büyük kerem sahibidir. Gerçek şu ki, insan kendini kendine yeterli görerek azar. Kuşkusuz dönüş Rabbinindir.” (Alak Suresi, 96/1-8 ayetler)

⁶ Hicr Suresi, 15/29. Ayet

⁷ Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, Haşr Suresi 19. Ayetin tefsirinden

⁸

⁹ “Onlar Allah'ı unuttular Allah da onları unuttu.” Tevbe Suresi, 9/67. Ayetten

•“(Kendilerine) şöyle denir: “Siz bu gününüzle karşılaşmayı unuttuğunuz gibi biz de bugün sizi unutturuz. Barınağınız ateştir ve sizin için yardımcıları da yoktur.” Casiye Suresi, 45/34. ayet

⁹ Haşr Suresi, 59/19. ayet

DEĞİŞEN DÜNYA'DA SABİT KALMASI GEREKEN DEĞERLER VE MÜSLÜMAN GENÇLİĞİN KONUMU

“Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift, birinden nur akar birinden kir...”
N. Fazıl KISAKÜREK
“Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.”
Herakleitos

Her şeyin hızla değiştiği bir dünyada yaşıyoruz. Değişim o kadar hızlı ki algılamakta ve anlatabilmekte güçlük çekilmektedir. Esasında değişim nedir sorusuna verilebilecek cevap kolay değildir. Hatta belki de Permanides'in dediği gibi asıl olan değişim değil değişmemedir. Ona göre değişim sadece görülmüştür. Öz hep aynı kalır yani hiçbir zaman değişmez. Bu felsefi bakış açısını bir tarafa bırakarak konuyu daha somuta/canlı hayata getirelim.

İnsanlık tarihi boyunca insanlar “ben kimim, nereden geldim, nereye gideceğim ve niçin varım” gibi birincil sorulara cevap aramıştır. Bu sorulara iki alanın cevap verdiği bilinmektedir: Din ve Felsefe. Her ne kadar bu sorulara din ve felsefe cevap verse de cevapların kaynağı ve mahiyeti farklı olmuştur.

Din, Hz. Adem'den Hz. Muhammed'e (a.s.) kadar gelen peygamberler kanalıyla bu soruya vahyin bilgisiyle cevap vermiştir. Bu cevap özet olarak her şeyi, her yönden üstün sıfatlara sahip bir yaratıcının var ettiğini ifade eder. Dolayısıyla insan da bu yaratıcı tarafından kulluk bilincinde olsun ve ona göre yaşasın diye yaratılmıştır. “...ben yeryüzünde bir halife yaratacağım...” (Bakara S,30. ayet), “...ben cinleri ve insanları (Rablerine) kulluk yapsınlar diye yarattım.” (Zariyat S, 53. ayet).

Felsefenin bahsi geçen sorulara verdiği cevap ise akıl kaynaklı olup filozoflar bu konuda oldukça farklı cevaplar vermiştir. Filozofların verdikleri cevapların genelde insanları tatmin etmediği bilinmektedir. Çünkü bütün varoluşu maddeye indirgeyen Demokritos gibi filozoflar yanında Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi yaratılışı Tanrı'ya bağlayan filozoflar da görülmüştür. Yine bu konuda varlıkla ilgili kesin bilgiye ulaşamayacağımızı söyleyen sofistler de tarihte

kendinden söz ettirmiştir. Kısaca felsefe tarihi farklı anlayışların serencamı ile doludur.

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki toplumlar filozoflardan ziyade dinin yaklaşımını daha değerli bulmuş ve Rönesans dönemine kadar insanlar Tanrı merkezli olarak varlığı ve bilgiyi tanımlamaya çalışmıştır. Toplumlar, ister sahipsiz isterse bozulmuş bir dine sahip olsunlar bir Tanrı'ya göre kendilerini konumlamıştır. İnsan, yaratıldığının farkında olarak varlığa ve bilgiye Tanrı'nın nazarıyla bakmıştır. Fakat Rönesans ile birlikte ilk defa olarak varlığın merkezine insan yerleşmeye başlamıştır. Batıda gelişen bu yeni dönemde varlık tasavvuru yavaş yavaş değişerek Tanrı'dan boşalan varlığın merkezine insan yerleşmiştir. Bu süreçte R. Descartes'in “Cogito ergo sum/Düşünüyorum o halde varım.” mottosu dönüm noktasıdır. Descartes ile birlikte artık insan evrenin bir parçası değil evrenin efendisi konumuna geçmiştir.

Rönesans'tan önce insan varlığın amacını Tanrı'dan öğrenirken artık tüm değerler insana bağlı hale gelmiştir. Yani her şeyin ölçüsü artık insandır. Varlık ve değerlerdeki bu değişim insanlık tarihinde daha önce hiç görülmemiş yepyeni sayfalar açmıştır. Bilgi anlayışında sadece duyuları kabul eden ve gözlemlenemeyen her şeyi reddeden batı medeniyetinde artık insan tabiata hâkim olduğu kadar mutlu ve mesrurdur.

Teknolojinin devasa başarısıyla bu insan her şeyin sahibi olduğunu iddia etmiştir. Devam eden bu süreçte batı insanı tabiat üzerinde kurduğu tahakkümlerle Tanrı'dan iyice uzaklaşmıştır. Eski varlık ve bilgi anlayışını küçümseyen, gözlem ve deneye dayalı bilgiyle insanın her sorunu çözeceğini haykıran bir anlayış batı insanının ulaştığı son

noktadır. Öyle ki A. Comte'a göre insanlık tarihi üçe ayrılır: Mitolojik Dönem, Metafizik Dönem ve Bilim Dönemi. Bu yaklaşıma göre insan hem biyolojik hem de akli yönden evrim geçirmiş yani tekâmüle ermiştir. Metafizik dönemde belirleyici olan üç ilahi din olmuştur: Hristiyanlık, Yahudilik ve İslamiyet. Comte'a göre insan Metafizik Dönemi de aşarak Bilim Dönemine ulaşmıştır. Artık insanın herhangi bir dine ihtiyacı yoktur. Dinin vaat ettiği öte dünyaya, Cennet'e ihtiyacı yoktur. Yani bilimin eşsiz(!) gücü sayesinde Cennet bu dünyada insanlara sunulacaktır.

Bu yeni varlık ve bilgi tasavvuru 20. yüzyıla kadar adeta insanların aklını başından almıştır. Yeni içeriğiyle bilim insanlar nezdinde yeni bir din haline gelmiş ve insanlar bir yaratıcı/Allah tarafından yerine getirilebilecek arzu ve istekleri ondan beklemeye başlamıştır. Bu süreçte insanların geleneksel dinden kopmaları hızlanmıştır. Avrupa'daki düşünürler/filozoflar dini küçümseyen hatta reddeden yazılar yazmaya ve düşünceler geliştirmeye yönelmiştir.

İnsanlar bilim, kalkınma, ilerleme, özgürlük, çağdaşlık vb. kavramları dillerine pelesenk etmeye başlamışlardır. Karl Marx'ın “Din halkın afyonudur.”, F. Nietzsche'nin “Tanrı öldü.” gibi dini tamamen devre dışı bırakan aforizmaları dillerden düşmemiştir. Vahşi kapitalizmin emrindeki teknolojik başarılar insanlığı yeni bir sürece itmiştir. Teknolojinin hızla ürettiği ve devamlı yenilediği aletler tüm dünyada insanları çepeçevre kuşatmış ve insanlar bu hızlı değişimi takip edemez hale gelmiştir. İnsan için araç konumunda olan şeyler zamanla amaç haline gelmeye başlamıştır. Artık hayatın amacı hedonist bir yaklaşımla hayattan maddi zevk almaya indirgenmiştir. Kapitalizmin durmaksızın ürettiği aletlere, araçlara sahip olduğu kadar insan değer görmüştür. Hayatın yeni sloganı “Hız, hız, hız/kız/şehvet” cümlesinden ibarettir.

“Vandal yürek, görün ki alkışlanasın
Ez bütün çiçekleri kendine canavar dedir...”
İsmet ÖZEL

Modernizmin gösteri toplumunda, görünüp alkışlanmak insanlar için en önemli kriter haline dönüşmüştür.

İnsanlık tarihinde ilk defa bir medeniyet/batı medeniyeti, tüm medeniyetleri etkisi altına almıştır. Bu medeniyet her ne kadar çok sesli olduğunu ifade etse de kesinlikle hakikat böyle değildir. Bu medeniyet

kendi dışındaki tüm medeniyetleri ilkel görmüş ve yok etmek için her aracı kullanmış ve kullanmaya devam etmektedir. Batıya mensup insanlar özgürlük, eşitlik, adalet, insan hakları vb. kulağa hoş gelen kavramları kullansa da bu kavramların içeriğini kendisi doldürmüştür. Zaten batıların evrime dayalı varlık ve bilgi anlayışına göre insanların ulaşabileceği en iyi değerler Batı Medeniyetinde bulunmaktadır.

Batı Medeniyetine kesin bir şekilde inananlarca yapılan bu olumlu tasvirler zaman içinde inandırıcılığını belli ölçüde kaybetmiştir. Batılı devletlerin kendi aralarında Dünya'yı paylaşamamaları sebebiyle vuku bulan Birinci ve İkinci Dünya Savaşları milyonlarca insanın ölümüne sebep olmuştur. Böylece bazı insanlar, bilimin zannedildiği gibi Dünya'da insanların önüne cennet'i koyamayacağını ve bütün sorunları çözemeyeceğini dile getirmeye başlamıştır.

21. yüzyıl ile birlikte insanların modern bilime bakışı değişmeye başlamıştır. Maddi olarak pek çok şeye ulaşan batı insanı manevi alanda büyük bir yoksulluk ve yoksunluk içine düşmüştür. Bu süreçte modernizmin içine düştüğü kriz, post-modernizm ile aşılmaya çalışılmıştır.

İslam Dünyası'na göz attığımızda başından beri anlattığımız sürecin çok sancılı geçtiğini görmekteyiz. Batıda olduğu gibi İslam Dünyası'nda da insanlar yavaş yavaş gelenekten, dinden ve sahip olduğu medeniyetten kopma sürecine girmiştir. Bazı düşünürler batılı olmayı tek çıkar olarak kabul etmiştir. İslam ülkelerinin bir kısım yöneticileri Batıda eğitim almış ve kendi toplumlarını zorla Batılı bir toplum haline getirmeye çalışmıştır.

İçinde bulunduğumuz zaman diliminde biz ne İslam Medeniyetine ne de Batı Medeniyetine ait olmayan toplumlara dönüşmüş durumdayız. Konuyu daha dar bir noktaya getirirsek, bu durum İslam medeniyetinin son kalesi olan Osmanlı'nın torunları Türkiye topraklarında iki ana akım olarak kendisini göstermektedir. Bu iki sınıftan birincisi toplumun refah ve felahını Batılı değerleri toptan kabul ederek Batılılaşmayı çıkar yol olarak görenlerdir. Modernlik, çağdaşlık, özgürlük, laiklik, bilimsellik vb. kavramlarla kendini ifade eden bu kesime göre dinin modası geçmiştir. Toplumsal ve bireysel hayatın tamamından dini değerler arındırılmalıdır. İnsan için tek çıkar yol akıl ve bilimin yoludur.

İkinci kesim ise Osmanlı/İslam Medeniyetinin değerleri ile günümüzdeki değerleri sentezlemeye ve durdurulmuş İslam medeniyetine yeniden işlevsellik kazandırmaya çalışan bir fikriyat ve inanca sahiptir. Bu noktada mazi ile bağlarını güçlendirip yaşadığı zamanı iyi değerlendiren ve bu donanımla bugünü geleceğe bağlayan bir tasavvur ve fiiliyata ihtiyaç vardır. Dolayısıyla Aliya İzzet Begoviç'in ifadesiyle "Yeryüzünün muallimleri olmak için gökyüzünün talebeleri olmak gerekir." Biz gençlerin bu ilkeye bağlı olarak yeryüzünü yeniden imar etme vizyon ve misyonuna sahip olması kaçınmayacağımız bir görevdir. Bu sorumluluğun çok zor ve meşakkatli olacağı aşikârdır. Zira bir taraftan içinde aktığımız hayat ırmağı bizi Batı Medeniyetinin değerleriyle çepeçevre kuşatmıştır. Vahşi kapitalizm, insanları nesne haline getiren, onları ayartan aletleri ile adeta modern hapishanelere mahkûm etmiştir. Akıllı telefonlar, bilişim dünyasında bulunan ve bizleri hedeflerimize kilitlenmekten alıkoyan milyonlarca siteler... Bunların her biri elimizin altında ve maalesef bilinçli olamazsak bizi biz yapan bütün değerleri koparacak bir potansiyele sahiptir.

Yaşadığımız bu dünyada Allah'ın razı olduğu bir genç olarak hangi hal üzerinde bulunmalıyız? Bu sorunun cevabı tabii ki de hiç kolay değildir. Bu konu ile ilgili bazı önerilerimiz şunlardır:

Öncelikle İslam'ın iki temel kaynağı olan Kur'an ve onun açılımından ibaret olan sünnetle sağlıklı bir yolculuk içinde olmalıyız. Yüce kitabımızı ve Peygamberimiz'in (s.a.v.) hayatını öğrenme ve yaşama cehdimiz hiçbir zaman bitmemelidir.

Gerek İslam Medeniyetinin, gerekse Batı Medeniyetinin düşünce birikimini derinlemesine anlamaya çalışmalıyız. Bu sürecin uzun olduğunu ve sabırla bu yolda yürümemiz gerektiğini göz önünde bulundurmalıyız. Teknolojinin değişim ve dönüşümünden haberdar olmalı, yaşadığımız dünyadaki değişimleri ve oluşumları her yönüyle anlamaya çalışmalıyız. Bu sürecin sağlıklı yürüyebilmesi için hedeflerimizi netleştirmeli ve irademizi güçlü tutacak düşünce ve fiillere sahip olmalıyız. Şayet bu süreci sağlıklı bir şekilde idare edemezsek çağdaş kapitalist dünyanın birer nesnesi olmamız kaçınılmaz olacaktır. Hangi konumda ve mevkide olursak olalım asli sorumluluğumuzu unutmamalıyız. Bu sorumluluk iyi bir Müslüman ve iyi bir insan olmaktan ibarettir. Necip Fazıl Kısakürek'in

dediği gibi "Bütün say-ü gayretimiz ölmez, pörsümez yeni içindir." Bunu hem aklımıza hem de kalbimize nakşetmeliyiz. Devamlı ilim talebesi olmayı kendimize şiar edinmeliyiz. Bu konuyu Peygamberimiz (s.a.v.) ne kadar güzel açıklamıştır: "Beşikten mezara kadar ilim talebesi olmayı isteyiniz." İbadetlerimizde ve okumalarımızda devamlılık sağlamalıyız. Günümüzdeki bazı Müslümanların ibadetsiz ilim veya ilimsiz ibadet durumunun çıkmaz bir yol olduğunu aklımızdan çıkarmamalıyız.

Çağımızda ferdiyetçilik merkezi bir konumda olduğu için nefisler tavan yapmaktadır. Nefsini ilâh kılma yanlısına düşenlerden olmamak için çok dikkatli olmalıyız. Dolayısıyla nefsimizi terbiye ve tezkiye edecek okumalarda bulunmalıyız. Bu okumaların başında yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, Peygamberimiz (s.a.v.)'in hadisleri, sahabenin hayatıyla ilgili kitaplar gelmektedir. Yine kalp terbiyesi konusundaki tasavvufi kitaplar da bizim için önemlidir. İmam Gazali ve Mevlana gibi tasavvufun önde gelen isimlerinin kitaplarını okumamız yolumuzu aydınlatacaktır. İslami oluşumlar içinde olmamız bizi sosyalleştirecek ve ufkumuzu genişletecektir. Fakat bu noktada uyanık olmalıyız. Bize aklımızı kullanmamayı salık veren ve birilerini körü körüne taklit etmeye teşvik eden hiçbir oluşumun içinde olmamalıyız. Kitap okuma noktasında bizi zenginleştirecek her türlü kitabı okumalıyız.

Son olarak şunu kaydetmek isteriz ki hiçbir insanın bilgisi hakikatin kendisi değildir. Dolayısıyla sahip olduğumuz bilgi bizi kibirlenmeye, böbürlenmeye götürmemelidir. Mütevazı olmayı daima bir ilke haline getirmeliyiz. Noksansız ilim sıfatına sadece Rabbimiz'in sahip olduğunu, bizim bilgimizin ise eksik olduğunu, yanlış olabileceğini aklımızdan çıkarmamalıyız. Bizden farklı bilgilere sahip olan ve bazı konularda bizimle fikri konuda uyuşmayan kimselere saygı duymalıyız. Bu noktada gelenekteki âlimlerin "Benim bu konuda bildiğim, anladığım bu, ama en iyisini Allah bilir." Bakış açısı bize yol göstermelidir.

KÜRESEL SORUNLARA EVRENSEL ÇÖZÜMLER ÜRETEBİLİR MİYİZ?

Din bizden ne ister? Bu soru ve cevabı, ilk insandan bu yana tartışılan bir konudur. İster inançlı ister inançsız olsun insanoğlu bu sorunun cevabı için çaba sarf etmektedir. İnançlı insanlar "Din" in istediği ve öngördüğü yolda ve yöntemde metotlar ve yöntemler üretirken, inançsız olanlar din dışı bir hayatın olabirliği üzerine denemeler ortaya koymaktadır.

İnsanlığın kahir ekseriyetinin birbiri ile hızlı, görüntülü, yer yer ayrıntılı iletişime geçtiği günümüzde, çoğalan alternatif düşünce ve hayatların etkisi ile özellikle genç nüfus, sahip olduğu inanç değerlerini daha fazla sorgular hâle gelmiştir. Neden, niçin, nasıl sorularına verilen cevaplar; kısa, net, makul ve ilgi çekici değilse, bilhassa modernitenin rehberliğinde dizayn edilen mektep/okullarda okumuş nesil tarafından ya reddediliyor veya görmezden geliniyor.

Genç olmanın getirdiği dinamikliği, gençlerin dünyayı değiştirme arzu ve düşüncelerini iyi okuyamaz ve onlara "İslam Dini"nin maksatlarını, hedef ve gayesini, ortaya koyduğu bireysel ve toplumsal ilkelerini anlaşılır, uygulanabilir ve savunulabilir bir tarzda anlatamazsak, genç nesli heva ve hevesinden uzaklaştırabilmek bir hayli zor olacaktır.

Batmış, bitmiş, kokuşmuş, parçalanmış, bölünmüş bir zihin yapısı ve bu zihin yapısının üretip uygulamaya koyduğu insanî olmayan yaşam tarzını kökünden değiştirmek ve dipten doruğa dönüştürmek üzere gelen Peygamber Efendimizi (SAV) ve O'nun getirdiği mesajı iyi anlamak, iyi kavramak, iyi temsil etmek ve uygulamak zorundayız.

İslam Dininin ortaya koyduğu temel prensiplere baktığımızda bu ilkelerin net, açık ve anlaşılır olduğu hemen görülecektir. Nahl Suresinin 90. ayetinde bu ilkeler şöyle sıralanmıştır: "Şüphesiz Allah adaleti, iyiliği, akrabaya karşı cömert olmayı emreder, hayâsızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah aklınızı başınıza alınız diye size böyle öğüt verir." İlk üç ilke ya da değer olumlu, pozitif ve mutlaka uygulanması lazım olanlar iken diğer üç madde olumsuz, negatif ve kesinlikle yapılmaması gerekenlerdir.

Adalet, iyilik ve akraba ilişkilerini gözetmek ve

DOSYA

Mehmet ÇELİK

onlara karşı cömert olmaktan oluşan bu üç ilkeyi veya değeri yeryüzünün neresinde olursa olsun kabul etmeyen bir insan düşünülemez. Burada dikkat edilmesi gereken durum şudur. Bu değerleri ayakta tutmak, kıymetli ve arzulanır kılmak için kayırmacılıktan, ayrımcılıktan, nemelazımcılıktan ve de boş vermişlikten uzak bir şekilde yalnız ve yalnız Allah rızası için gayret ortaya koymaktır. Rabbimizin emrettiği bu üç ilke, her çağda, her yerde ve her

konumdaki insan için geçerlidir. Bir başka ifade ile her zaman ve her yerde aranan istenen ve beklenendir. Hayâsızlık, kötülük ve zorbalık maddelerine gelince bunlar Rabbimizin yasakladıklarıdır. Bu üç olumsuz davranış şekli de nerede ve zaman olursa olsun uygulanmadığında yine tüm insanlığın menfaatine, faydasına ve toplumlarını bir arada tutarak geleceğe taşınmasını temin edecek uyarılardır.

Müslümanlar olarak her Cuma günü bize hatırlatılan; adaletli olmak, iyilik yapmak, akrabaya cömert davranmak, hayasızlık, kötülük ve zorbalık yapmamaktan oluşan bu altı maddeyi ön plana alarak strateji geliştirmek zorundayız. Dış dünyadan ve iç dünyamızdan şekle dair yersiz ve temelsiz gelen bir takım iddialara cevap vermekle vakit geçirmek yerine, insanlığın top yekün kurtuluşuna vesile olacak olan; "tevhit", "adalet", "ihسان", gibi değerlerin üstünlüğünü öne çıkarırken, şirk, zulüm, baskı, kötülük gibi negatif olguların yok edilmesini hedefleyen çalışmalar yapmalıyız. Usul ve yöntem gelince, temel ilkelere bağlı kalmak şartıyla zamana ve coğrafyaya göre aynı hedefe giden farklı çözümler bulunacaktır. *Hedef kitemiz tüm insanlık olduğuna göre stratejimizi de buna göre şekillendirmeliyiz. Zira rehberimiz ve önderimiz Hz. Muhammed Mustafa (sav) âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir.*

Biz her çağın Rabbine, her çağın Peygamberine ve her çağa hitap eden kitabımız Kur'an-ı Kerim'e inanıyoruz. Öyleyse çözümlerimiz de bu bakış açısına göre olmalıdır.

Genel problemlere yerel çözümler değil, küresel sorunlara evrensel çözümler üretmeliyiz. Zira insan her yerde insandır, İslam Dini de "insan"a gelmiştir.

ŞEVKİ YILMAZ

“Kentsel dönüşüm kadar, gençsel dönüşüme de ihtiyaç vardır.”

İKRA: Hocam öncelikle röportaj teklifimizi kabul edip bize zaman ayırdığınız için İKRA Derneği, Dergimiz ve okuyucularımız adına teşekkür ediyor, Allah razı olsun diyoruz. Söleşimize genel bir soru ile başlamak istiyoruz; bir tarafta Allah'a kulluk için yaratılan insan ve bu kulluğun sergileneceği bir dünya gerçeği ve dolayısıyla bu gerçek çerçevesinde olması gereken bir dünya hayatı beklentisi var; diğer tarafta da bu beklenti ile örtüşmeyen isyan ve inkârla dolu mevcut dünya gerçeği var. Olması gereken ile olan arasındaki bu çelişkiyi ve farklılığı nasıl yorumlamak gerekir?

Şevki YILMAZ: Eüzübillâhîmineşşeytânirracîm Bismillâhirrahmânirrahîm. Yaratıcımız, yaşatıcımız, yöneticimiz olan Allah'ımıza hamd; başöğretmenimiz, önderimiz sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (sav) Efendimize, O'nun

izinden gidenlere ve hepinize salât ve selâm olsun. Öncelikle İKRA ve ekibine teşekkür ediyoruz. Bu din, nasihattir. Peygamberler, sohbet silahıyla, silahlı kuvvetleri yenen yigitlerdir. Bizim silahımız sohbettir ve nasihattir. Devamlı sohbet galip gelmiştir. Savaş emriyle başlamıyor Kur'an; OKU emri ile başlıyor. Sonra nefsinle mücadele... Ve sevgiyi yaymak imandan önce geliyor. Sevgi ayetleri, Mekke-i Mükerreme'de inen ayetlerin başındadır. İman ayetleri ondan sonradır.

Yani Allah, önce kâinatı anlatarak sevgiyi oluşturuyor. Resmi gösteriyor, ressama âşık ediyor insanı. Bak, incele diyor Allah. “Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız... derler.” (Â-i İmran: 191). Onun için tefekkür ayetleri, tezekkür ayetleri,

imandan önce gelmiş. İlk inen ayetlerde hep buna dikkat çekilmiştir: Özüne bakmaz mısın?... Parmak izine bakmaz mısın?... Ve'l-yenzuru'l-İnsânu ilâ taâmihi (insan yediklerine baksın)!... Fe'l-yenzuru'l-İnsânu mimmâ hulik (İnsan nasıl yaratıldığına baksın)!... Gözünü çevir de (kâinata) bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun?... Göremezsin. O zaman bir daha bak, diyor Allah. “Sonra gözünü, tekrar tekrar çevir bak; göz (aradığı bozukluğu bulmaktan) âciz ve bitkin halde sana dönecektir.” Bu doğada, bu kâinatta, bu resimde bir hata yok!

Dünyaya esir mi olacağız? Dünyayı esir mi alacağız?

Sizin sorunuzun cevabı insanoğlunun karşı karşıya olduğu şu iki sorunun cevabında saklıdır: Dünyaya esir mi olacağız? Dünyayı esir mi alacağız? Peygamberler dünyaya esir olanları kurtarmak için geldiler. Çünkü dünyayı sevdi-ren Cenâb-ı Hakk'ın kendisidir. Neden dünyayı sevdirdi? “zuyyine li'n-nâsı hubbu's-şehevâtî... (Nefsânî arzulara; kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, soylu atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere düşkünlük insanlara çekici kılındı...)” (Â-i İmrân: 14) ayeti bunu açıkça gösteriyor. Hiçbir hatip dünyayı kişiden nefret ettiremez. Evlere nefret et, villalara nefret et, denize, yazlığa, kışlığa... nefret et. Ettiremezsin. Neden? Çünkü bunlar fitratımızda bize sevdirdi. Bunu Rabbimiz diyor. Altın sevdirdi, şehvet sevdirdi... Dünyadan nefret etseydik, sadece Allah'a kulluk edecektik; odadan, evden, mağaradan çıkmayacaktık. Hep Allah diyecektik. O zaman dünyaya geliş sebebi, yani imtihan ortadan kalkar. Allah sevgileri çok yarattı ki, vereni daha çok sevebilecek miyiz? Bu kadar sevgiyi aşı aşı kişinin Allah'ı sevmesi büyük bir imtihandır. Para sevgisi, mal sevgisi, makam sevgisi, diploma sevgisi, şehvet sevgisi, gıda sevgisi, doğa sevgisi... İmtihanımız çok çetin. Tek başına kazanılacak bir imtihan değil. Yüzlerce sevgiyi aşacaksın ve zirveye Allah sevgisini koyacaksın. İşte dünya hayatı eskiden de aynıydı, bugün de aynı. Değişmedi. Çünkü talebeler değişiyor, ama okul değişmiyor. Yüz sene evvelki talebeler dünyada yok şu anda. Ama dünya okulu, dünya okulunun dersleri değişmi-

yor. Dünyanın sahibini mi çok seveceğiz, yoksa dünyayı mı? Yani az önce söylediğim gibi dünyayı esir mi alacağız, yoksa dünyaya, paraya, mala, mülke esir mi, köle mi olacağız?

İşte Peygamberler bu sevgi ayarını yapan rek-tefe ustalarıdır. Merhamet ayarını yapan rek-tefe ustalarıdır. Yeryüzünde İslâm'dan başka bu sevgi ayarını yapacak hiçbir nizam, sistem mevcut değildir. İşte batı! Allah'ı çok sevseydi, insanı kâinattan çok sevseydi, bu işgalleri yapabilir miydi? Petrol için insan öldürebilir miydi? Mümkün değil. Dolayısıyla dünya dün de aynıydı, bugün de.

Hicretin biteceği yer, yeniden dirilme zamanıdır

Dünyada cennet aramayın. Öyle olsaydı cennetten gelmezdik. Elbette ki dünyadaki hayatımızda mutlu olsun, cennete benzesin; bu manada söylemiyorum. Ama bizi bekleyen cennete baktığınızda buradaki cennet zindan gözüküyor. Bu dünyadaki zindanlar, çileler, sıkıntılar da âhiretin cehennemi karşısında cennet gözüküyor. İşte bu kulları uyarmak hepimizin görevidir. Dünyaya kalmak için gelmedik ki! Dünya bizim göç yurdumuz. Ana karnı göç yurdumuzdur, kabir göç yurdumuzdur. Hicretin biteceği yer, yeniden dirilme zamanıdır. Hicret dirilmeyle biter ve ondan sonra hicret yoktur. İnanmayanlar, sevgi ayarını yanlış yapanlar, dünyaya hicret etmek isteyeceklerdir. Tekrar dünyaya dönebilmek için Allah'a yalvaracaklardır. Rabbimiz bizi onlardan etmesin. Allah'a yalvaracaklar, cezaevi genel müdürü veya bakanı olan Malik'e diyecekler ki: Hayatımızı boşuna harcadık, ne olur, Allah'a söyle de ölümü bize yazsın tekrar. Ve şöyle yakınacaklar: Yâ leytenî kaddemtü lihayatî (Keşke bu hayatım için (dünyadayken) bir şeyler yapıp gönderseydim). (Fecr suresi: 24). Yani dünyaya gelmeyi çok arzu edecekler. İçinde buldukları durumdan kurtulmak için dünya dolusu altın vermek isteyecekler. Ama ayet-i kerime artık onların bu isteklerinin kabul edilmeyeceğini haber veriyor: “Gerçekten inkâr edip kâfir olarak ölenler var ya, onların hiçbirinden fidye olarak dünya dolusu altın verecek olsa dahi kabul edilmeyecektir...” (Â-i İmran: 91)

Dünya, alçak demektir; küçük olması, aldatıcı

olması sebebiyle. Toprağa girdiğinde alçak diyor insan dünyaya. Sana aldandım, senin süsüne, senin ormanına, kışına, yazına meyvene... kandım; onların yüzünden Allah'a kulluğu unuttum, şimdi beni yemeye başladın alçak diyor.

Devletleri ayakta tutacak şey âhiret imanının kuvvetlenmesidir. Âhiret imanını başaramayan iktidarlar sadece Allah'a isyanı artırmaktan başka bir şeye yaramazlar. Yani Allah'a isyan eden topluluğu artırır. Allah diyor bunu ayet-i kerimede: "Kellâ inne'l-insâne leyatğa, en reâhu's-tağna (Hayır, insan kendini yeterli gördüğünde mutlaka azgınlık eder)." (Alak suresi: 6-7). Yani kontrolsüz insan zengin oldu mu azar, diyor Allah. Makamın esiri olan bakani da azar, mebusu da azar. İnsan aynı zamanda nankördür, doyuramazsın insanı. İmtihandır bu, insan fitraten nankördür. Tabi, bunu herkes için demiyor, Allah, lâm-ı tarif gelmiş, imtihanı kaybedenler için diyor. Yani otuz sene eve taşı, bir gün taşıma, hanım der ki, senin ne iyiliğini gördüm ki. Erkek de kadına der. Hanım yanlış bir şey yaptığı zaman veya bir isteğini yerine getirmediği zaman senin ne iyiliğini gördüm ki der. Çoluk çocuğunu yetiştirsin evlendiği gün nankörlüğü başlar. İnsanın fitratında var nankörlük. Rabbine nankör olan insan, sana bana nankör olmaz mı?

İslâm dengeli hayatı esas alır

Onun için İslâm dengeli hayatı esas alır. Bu dengeli hayatın yeniden kurulması lazım. Dünya hayatı dengesini kaybetmiştir. Neden? Çünkü dünyanın nöbeti, dengeyi bozanlara verilmiştir. Eski dünyada denge, zalimlere haddini bildirenlerce sağlanıyordu. Ona halife diyorsunuz işte. Halife kim şimdi? Çakallar, kurtlar. Roma merkezli dünyada adalet olur mu? Mümkün mü? Ama İstanbul merkezli dünyada adalet sağlanıyordu. Onun için sorunuzun cevabı olarak söylüyorum, Müslümanlar tarafından dünya nöbeti terk edileli dünyanın dengesi bozuldu. Sıkıntı bu. Biz yaraları pansumanla uğraşyoruz. Bu cinsi sapıklıkların çoğalması, hırsızlığın, yolsuzluğun, arsızlığın çoğalması, savaşların çoğalması... Hepsinin temeli dünya nöbetinin terk edilmesi hadisesidir. Allah, mü'mini halife yapacağım demedi. Deseydi dün-

ya nöbetini mü'minden başkası alamazdı. Ama insanı halife yapacağım diyor.

Halifelik, emanet etmek demek; yani dünyanın yönetimine Allah adına gelecek. Kim bu insan? İnsanın kafiri de nankörü de var, mü'mini de var. Demek ki bazı dönemlerde gafletimiz sebebiyle dünya nöbetini çakallara kaptırabiliriz. Ne diyor Rabbimiz? Dünya nöbetini bunlara kaptırdığın zaman üç belayı bekleyin. Mucize ayet bunlar. Bakara süresi 204 ve 205. "Bazı kimseler var ki, dünya hayatına dâir sözleri senin hoşuna gider. Üstelik o, pek azılı bir düşman olduğu halde kalbindekine, sözünün özüne uygunluğuna Allah'ı da şahit tutar. Arkasını dönüp gidince veya bir işin başına geçince yeryüzünde bozgunculuk yapmak, ürünleri ve nesilleri yok etmek için koşuturur durur. Oysa Allah, bozgunculuğu asla sevmez." Yani ne yaparmış bunlar? "Liyüfside fihâ" dünyada bozgunculuk yaparlar, terör estirirler. Ve "yühlike'l-harse" ekinizi bozarlar, ekonominizi bozarlar, en verimli toprakların sahipleri en aç kimseler olur. Bir başka manası kültürünüzü bozarlar. Başka ne yapar bu dünya nöbetine gelen nankörler? Nesli bozarlar.

İşte bugün en büyük sıkıntımız bu, neslimizi bozarlar. Bu yirminci, yirmibirinci asır, asırların en şanssızdır. Çünkü dünya nöbeti bizde değil, zalimlerin elindedir. Bu hatalar, bu ihanetler, bütün bu bela ve musibetlerin sorumlusu, nöbeti Müslümanlardan alan bu hainlerdir. Komünist cenah da sorumludur, kapitalist cenah da sorumludur, sosyalist cenah da sorumludur. Ama müsebbibi biz Müslümanlarız.

İKRA: Hocam sorumuza çok doyurucu, meselenin asıl sebeplerine işaret eden ve temel noktalara dikkat çeken bir cevap verdiniz, Allah razı olsun. Aslında bu cevap, sormak istediğimiz bazı soruların cevaplarını da içeriyor. Şöyle bir soruyla devam edelim: Söylediğiniz gibi bu dünya okulu hep aynı, ama öğrenciler değişiyor. Dikkat edildiğinde öğrencilerin genelde hep aynı bahane ve sebeplerle bu okuldaki görevlerini yerine getirmediğini, yani kulluk görevinden saptığını gözlemliyoruz. Aynı şekilde Müslümanların da zaman zaman

büyük savruluşlar yaşadığına şahit oluyoruz. Sanıyorum günümüz için de böyle bir savruluştan söz edilebilir. Örneğin ülkemiz açısından konuşursak Müslümanlar olarak çok zor dönemlerden geçtik ve değerlerimize sahip çıkmak adına büyük bedeller ödedik. Ama şimdi nispeten rahat bir ortamda o değerlerden adeta kendimiz feragat ediyoruz, uzaklaşıyoruz. Müslümanlar olarak niçin bu kadar savruluyoruz, bunun önüne geçmek için nelerle dikkat edilmesi, neler yapılması gerekir?

Ş. YILMAZ: Başta söyledim, bizim ilacımız sohbet. Sohbetlerin terk edilmesi. Oku emrine uyulmaması, maalesef bu hastalıkların ana sebebidir. Hepimizin nasihate, tebliğe, davete ihtiyacı var. Kimilerine davet, tebliğ yapılır, imanı olmayanlara; ama bir de nasihat var değil mi? Nasihat kime yapılır? İnanmış olan insanlara. İnsan nefsi zikzaklıdır. Bazen inanır, ama aynı nefis sonra inkâr eder. Aynı nefsi terbiye etmezseniz nifâk ehli olur. İnsanın en büyük düşmanı ne Amerika, ne Rusya, ne siyonistlerdir. İnsanın en büyük düşmanı nefsidir ve şeytandır. Şeytan küçük düşmandır, nefisten büyük bir düşman yok. Nefis ne ile terbiye olur? Silahla değil, sohbetle. Nefs-i emmâre diyor Kur'an-ı Kerim buna. Yani bu haldeki insan aklın emrinde değil nefsin emrinde.

Vücut arabasını akıl mı sürecektir, nefis mi sürecektir?

Bu vücut arabasını kim sürecektir, sorun bu. Karar veremiyorlar; nefis mi sürecektir, akıl mı sürecektir? Akıl sürerse neye göre sürecektir? Akıl, ilmin kendisi değil. Akıl, dine göre sürecektir. Kavga da bu. Adem aleyhisselâm ilk hatayı yaptı; aklın emrinden çıktı nefsin emrine girdi. Onun için Rabbine yalvarırken şeytana uyduk demiyor, nefsimize uyduk diyor. "Rabbenâ zalemnâ enfusenâ..." (A'raf suresi: 23). Halbuki şeytana uyduk diye yalvarması lazım; ama şeytanın hiçbir gücü yok nefsini

kontrol edenlere. Onun için nefsimize uyduk ya Rabbi, bizi bağışlamazsan biz mahvoluruz, diyor. Peygamberimiz (sav) her gün defalarca şu duayı yapardı: "Allah'ım! Beni göz açıp kapayıncaya kadar bile nefsimle baş başa bırakma." Şeyhi, şeytan yapabiliyor nefis. Benim yarın ne olacağını kim garanti edebilir. Onun için kişi nefsi ile savaş halindedir.

Bir devleti dış düşman yıkamaz, iç düşman yataklık yapmadıkça. Vücut devletini de şeytan yıkamaz, nefis şeytana yataklık yapmadıkça. Bakın, Allah razı olsun iktidarımız çok devasa hizmetler yaptı. Sivil toplum örgütlerinin, tarikatların, cemaatlerin bugün mazeret dönemi de bitmiştir. Neden? Bu nasihatleri yapmak önceden suçtu. Adam öldürmekten bile tehlikeli suçtu. Çünkü emperyalistler sohbet ehlinde korkarlar; çün-

kü onların oyununu sohbet bozar. Şimdi sohbetin önü açıldı, yapan yok. Yapan var, giden yok. Tam bir gevşeklik var. Onun için geçende şunu söyledik, her Salı akşamı AKİT TV'de canlı olarak çıktığımız Milli Diriliş programında:

Şehirleri imar etmeniz yetmiyor; gençleri mamur etmezseniz, o imar ettiğiniz şehirleri kendi gençleriniz harabe haline çevirir.

Memleketleri parasızlık değil, ahlâksızlık yıkar

Memleketleri parasızlık yıkmaz diyor ilim ehli, memleketleri parasızlık değil ahlâksızlık yıkar. Yani kentsel dönüşüm kadar, gençsel dönüşüme de ihtiyacı var Türkiye'nin. İktidar kentsel dönüşümü başardı, gençsel dönüşümde sınıfta kaldı. Bu Tayyip Bey'in de derdi, biliyorum. İçi yanıyor. On kûsur sene evvel bir sabah kahvaltısında karma eğitimle ilgili konuşmuştuk. Bu ülkenin en büyük belası karma eğitimdir, dedi. ŞaşırDIM. Bu dedi, dünya insanlığının belasıdır. Milli Eğitim Bakanı'na talimat vermesine rağmen, kaç Milli Eğitim Bakanı geçti, hala karma eğitimde direniyorlar. Kızla er-

keğin bir arada okuması bir felakettir. Şimdi biz bunu başlatacağız dedi, ama o kuduracak olan nankör toplum var ya, Rabbine nankör olan... Gerçi bunlar hasta toplum, hastaya kızılmaz. Biz onlara kızmıyoruz, acıyoruz. Bizim kızdığımız bünyedeki mikroptur. Şirk mikrobu, inkâr mikrobu, gaflet mikrobu. Aslında onların bizi çok sevmesi lazım, onlara yumruk atmıyoruz, el atıyoruz. Elimize ellerini verseler... Bir derdimiz var. Bu dergileri niye çıkarıyorsunuz? Bu dernekleri niye kuruyorsunuz? Başkaları da gelsin, İslâm'ın bahçesinde onlar da mutlu olsunlar diye.

Başkalarını düşünmek merhamettir, bu imanın gereğidir. Allah merhamet sahibidir. Rahmeten li'l-âlemîn / âlemlere rahmet olarak gönderilen Resulullah merhamet sahibidir. O'nun (sav) izinden giden mü'minler de merhametli olur. Onun için biz evde oturamıyoruz, tatil yapamıyoruz. Derdimiz bu, yangını söndürmeye koşmak. Bu bizim Allah'a sevgimizin ve yarattıklarına merhametimizin gereğidir. Sılayı rahim diyor; ne demek? Merhamet buluşması. Kim yapar bu buluşmayı? Anayı babayı, akrabayı ziyaret eden merhametliler. Parayı seversen gitmezsin. Şimdi masraf mı edeceğim anamı babamı görmek için dersin. Onun için biz diyoruz ki, gençsel dönüşümü bir an önce başlatın. Sandıkta seçmeni eliyle gelen iktidar, yine sandıkta seçmeni eliyle gidecek endişem var. Buna sebep olan belalardan biri de bu karma eğitimidir. Melek mi bu çocuklar ya? Yaşı ne olursa olsun. Erkekle kızın lisede, ortaokulda bir arada durması hangi nefsin tahammül edeceği bir olaydır. İKRA bir gün bunu başlık atmalı, karma eğitim istemiyoruz, diye. Bütün STK'ların cihadı bu olmalı. Karma eğitimi önlemelisiniz.

Diğer taraftan okul kitapları zaten materyalist yetiştiriyor, hala değiştirilmemiş. Darwinizmi kaldırdılar, ama öğretmenin kafasından kaldıramadık. Sebep ne? Sebep, öğretmeni seçerek almamak. Öğretmeni kurayla almayın diye yalvardık. Bu bir felakettir. Hakimi kurayla almıyor, savcıyı almıyor, doktoru almıyor, doğru. Neden öğretmeni rastgele alıyorsunuz? Bu bir oyun, siyonist oyunu bu. Bunu dedik, dedik, dedik... İşte Allah razı olsun, Tayyip Erdoğan kardeşim 15 Temmuz'dan sonra seçe-

rek alınacak dedi. Sevindik, ama mülakatlar sulandırıldı. Tamam mülakat var, ama nasıl mülakat? Tayyip Bey'i aldatma mülakatı. Mülakatta allâmeyi cihan olsan alacağın puan nedir? KPSS'de aldığı puan. O zaman niye çağırıyorsun, dalga mı geçiyorsun öğretmen adaylarıyla. 80 puan varsa mülakatta 80 alacak diyor. Bu bir oyun işte. Sorunuza cevap bu.

Medine'de ilk kurulan câmi, ikinci kurulan okuldur

İnsanlar nerde yetişir? Okulda. İlk kurulan câmidir, ikinci kurulan okuldur Medine-i Münevverede. Üçüncü kurulan fuardır, ticaret fuarı. Düşmanlar buralarda güçlü oldukları zaman dünyada güçlü olurlar. Medeniyetler câminin, mâbedin etrafında büyür. Mâbetle beraber okul. Mevlâna'nın çok güzel bir sözü var, şöyle diyor: İnsan yetiştirme, insanı yetiştirecek insan yetiştir. Evet, öğretmen okulları özel olmalı, özel kişiler alınmalı. Daha liseden itibaren o çocuklar öğretmen olacak kapasiteye, ehliyete, liyakate sahip mi, değil mi diye araştırılmalı. Rastgele KPSS sonuçlarıyla öğretmenlik olmaz. Öğretmenin maaşı da vali maaşı gibi olmalı. İlim ehli Osmanlı'da buydu. İkinci iş aramamalı. Vakit öğretmenleriyle bunu yapamazsınız; vakıf öğretmenleriyle bu inkılabı yapar, bu gençsel dönüşümü sağlarsınız.

İKRA: Hocam insanın yetişmesine, gençsel dönüşüme vurgu yaptınız ve çok önemli hususlara dikkat çektiniz. Tabi konu insanın yetişmesi ve eğitim olunca işin en önemli parçalarından biri de aile oluyor. Bu hususta ailelerin nelere dikkat etmesi, nasıl bir yol tutması gerekiyor? Zira bazı aileler, çocuklarının yetişmesi noktasında hiçbir gayret göstermezken, bu konuda gayretli olan çoğu ailenin önceliği de çocuklarının dünyasını kurtarmaya dönük oluyor. Siz çocuklarımızı yetiştirmemiz konusunda neler tavsiye edersiniz?

Ş. YILMAZ: Saldım çayıra Mevlam kayıra tipi ailelerimiz var, bunlar hiçbir zaman mutlu olamazlar. Çocuğuna sahip çıkmayan, çocuğunun dünyevi ve uhrevi geleceğini düşünmeyen sorumsuz aileler, kendileriyle birlikte çoluk çocuğunu da perişan ediyorlar. Yani Ebu Cehillerin gömdüğü kız, Fira-

vunların öldürdüğü erkek çocuk, bizim sorumsuz ailelerin çocuklarından çok daha şanslıdır. O anne baba o zaman görecektir; keşke beni Ebu Cehil gömseydi diyecek ahiretin o büyük mahkemesinde. Neden? Diri diri gömülen kız cennete gitti sorgusuz sualsiz. Firavunun kestiği de cennete gitti. Ya bugünkü ana baba, bugünkü devletler, iktidarlar? Hem erkeğin, hem kızın geleceğini öldürüyorlar. Bu çocuklar doğuştan esrarkeş mi doğuyor, eroinman mı doğuyor, sigarakolik mi doğuyor? Yoo, günahsız, bomboş. Çocuğun üç şeyi boştur; insanın üç şeyini Allah boş yarattı. Nedir onlar? Akıl dağırcığı, midesi ve kalbi.

Buralar neyle dolacak? Ana baba ve devlet buna karar veriyor. Onun için devlet dinlere aynı mesafededir derse, ailelere bu felaketi yaşatır, kendi de intihar eder. Bu yanlışı arkadaşlarımızı söyletiyorlar. Devlet dinlere aynı mesafede demek firavuni bir oyundur, yezidi bir oyundur. Devlet dinlere mesafeli durmaz. Devlet İslâm dininin getirdiği ilkelerin yaşatılması için görevlidir. Devletin anayasal görevi vardır Kur'an anayasamızda; hatta buradaki maddelerin birçoğu da Kur'an'dan alınmış oluyor. Ne diyor Anayasa? Devlet vatandaşın, gençliğin ahlâkını koruyacak. Malını koruyacak, canını koruyacak... Anayasa da yazmış, ama uygulamaya bakın maalesef tam bir sorumsuz nesil yetiştiriliyor. Yani bu işi sadece devlete atmak da, ana baba olarak sorumluluğu başkasına yükleme tembelliğidir. Çünkü evladın ilk öğretmeni ana babadır ve sorumludur.

Güçlü devletler, temeli sağlam ailelere dayanır

Devlet dediğin ailelerden meydana geliyor; aile çökerse devlet çöker. Tarihçi sosyolog İbni Haldun boşuna dememiş; güçlü devletler, güçlü milletlerden, güçlü milletler de temeli sağlam ailelerden meydana geliyor, diye. Üç şeyin şakası da ciddidir buyuruyor Efendimiz (sav). Bu üç şeyin şakası olmaz, tiyatrosu olmaz, bunlarla dalga geçilemez. Nedir bunlar? İman, nikâh ve talak. İmanın şakası olmaz; Allah ve Resulü tartışılmaz. Allah ve Resulünü tartışma özgürlüğü yok mü'minin. Müşrik tartışır; dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin. Ama iman eden kişi artık Al-

lah'ın gönderdiği hükümleri, helalleri haramları tartışamaz. Allah öyle diyor: "Allah ve Resulü bir işe hüküm verdiği zaman, mü'min bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur..." (Ahzab suresi: 36).

İmandan sonra ikinci müessese ailedir. Nikâhın şakası yok diyor Allah'ın Resulü. Altı ay gezelim, flört yapalım, beğenirsek evlenelim... Bu dinde böyle bir ahlâksızlık yok. Üçüncüsü yine aile. Boşanmanın şakası yok. Kadın oyuncak değil. Aileye bu kadar önem veren bir dinin müntesipleriyiz. Savaşlarda bizi yıkamayanlar, ailede bizi çökertmeye çalışıyor. Bunun en büyük etkisi televizyondur, medyadır, sosyal medyadır. Anne baba bunları kontrol altına alamazsa evine atom koymuş demektir. Evi bombalanan yuvalarda ölen çocukların katillerinden daha fazla sorumludur bu anne babalar ve daha zalimdir. Suriye'de bomba altında yıkılan evde ölen çocuklar, anne baba şehit oldular. Ya bizim evimiz, bizim evlerimiz de bombalanıyor. Bombalanmıyor mu? Biz zâhiri bombaları görüyoruz, ama kendi ellerimizle koyduğumuz bätini bombaların farkında değiliz. Televizyon, fitnevizyon ve kanalizasyona dönmüştür. Dizilerin hepsi bilinçlidir. Yahudi bütün dünyayı esir etmeye yemin etmiş. Neyle esir olacak 14 milyonluk nüfusuyla? Survivor gibi programlarla. Kendine yasak edecek, diğer bütün ülkelere bunu, hem de satarak izletecek. İnsanlara ahlâksızlığı, arkadan vurmaya, kalleşliği öğretecek. Zinayı yaygınlaştıracak. Bu dizi filmler maalesef bizi diz üstü çökertti. Aklimıza başımıza alacağız. Bunun bir de ahiretteki sorumluluğu var.

Kadına şiddeti önleme söylemi bir ambalajdır

Diğer taraftan Konstantiniyye sözleşmesi zaten yanan ailelere tam bir benzin olmuştur. Tayyip Bey de bunun yanlışlığını görmüştür, ama görmek yetmiyor. Buna İstanbul sözleşmesi demek, İstanbul'a en büyük hakarettir. İstanbul sözleşmesinde öyle lütilik olmaz, cinsi sapıklık olmaz. Bu bir dinamittir. Hıristiyan olmasına rağmen birçok ülke bunun zararlarını görerek anlaşmaya imza atmamış, atanlardan da çıkanlar olmuştur. Bu sözleşme, güzel sözlerle ambalajlanmış bir

bombadır. Ambalajı güzel; kadına şiddeti önleme. Sözleşmeye karşı geleni, kadına şiddete taraftar gösteriyor ahlâksızlar. Biz kadına şiddetin önlenmesini, kadını döven, kadını linç eden, ikiyüz sene evveline kadar kadını kiliseye sokmayan, mirastan mahrum eden batıdan mı öğreneceğiz? Kadın şeytandır sözü nerden geldi bize? Açın Avrupa'nın hukuk kitaplarını okuyun; mâbede giremez, kadın şeytandır, diyordu hıristiyanlar. Bunlardan mı kadın hakkı öğreneceğiz? Altın bile yasaktı Rönesans'a kadar; erkek takar kadın takamazdı. Bu gün belediye nikâhlarında ilk kadına sorulması İslâm'dan alınmıştır; batı İslâm'dan aldı bunu. Yoksa kadına zaten sorulmazdı; erkek aldı mı aldı, mal gibiydi. Şimdi kadın evet demedikçe nikâh başlamıyor. Batıdan geldiğini zannediyorsunuz, hayır. İslâm'dan batıya geçti, batıdan bize geldi. Biz kadını korumayı, kadının fabrikada yanışını kadınlar günü olarak kutlayan ahmaklardan mı öğreneceğiz kadın haklarını. Bizim için kadınlar günümüz onun diri diri gömülmeğe kurtarıldığı gündür ondört asır evvel. Onun için bu hükümet bu sözleşmeyi süratle çöpe atmalıdır. Bütün STK'lar hükümete yardımcı olmalıdır.

Aileyi dinamitleyen, yıkılmasını teşvik eden daha bir sürü şey var. Süresiz nafaka, kadının tek taraflı şahitliği yeterlidir gibi şeylerin hepsi maalesef bizim aile yapımızı yok eden bilinçli projelerdir ve planlıdır. Bunlardan acele, başta iktidarın dönmesi lazım, tevbe etmesi lazım. Bu adaletsizliği süratle ortadan kaldırması lazım ki aile yapımız yeniden eski temeller üzere otursun.

İKRA: Hocam bir sorumuz da sizinle ilgili olsun istiyoruz. Bir dönem bu davanın en aktif kişilerinden, en güçlü seslerinden biriydiniz. Şu anda neler yapıyorsunuz? Bize biraz hizmetlerinizden bahsedebilir misiniz?

Ş. YILMAZ: Yurt dışındaki hicretimizden dönüp geldiğimiz gündən beri eğitime devam ediyoruz. Çünkü bu işin ilacı İKRA'dır, OKU'dur. İlk emirdir. Ulema der ki, "Ey iman edenler!" hitabıyla başlayan her ayetin başında İKRA/OKU vardır. Yani namazı kıl, ama önce oku, nasıl kılacaksın. Oruç tutacaksın, ama önce oku, nasıl tutacaksın. Örtüneceksin, ama niçin örtüneceksin, önce tesettürü oku. Faizden niye kaçayım, önce bu belayı oku. Bizim hayatımız yaşamak için okumakla geçecek. Onun için okumayı hiç terk etmedik. Rize'de belediye başkanı olduğumuzda, iki otobüs gelip durdu. İlk yıllardı, 1994 yılı Nisan ayıydı yanılmıyorsam. İçi çocuk dolu, MGVD'den. Başlarında da MGVD'den bir öğretmen. Elinde de MGVD başkanının bir mektubu. Hocam bu çocuklar Hakkari'nin yetim fakir çocukları. Ya okut, ya kandile gönder. Ağladım. Nasıl gönderirsin? Rizeliler bilir, o gün Rize'nin merkezinde iki oteli tuttuk, hepsini oraya yerleştirdik. Dokuz ay orada kaldılar, terör dağına göndermedik onları. Daha nicelerini orada okuttuk. Vakıf çalışmalarımızın temeli o hikaye ile başladı. Yedi sene Avrupa hicretinden sonra döndüğümüzde ilme devam kararı aldık, okutmaya, nesil yetiştirmeye devam dedik.

Vücuda yarayan ilimler, ruha ve gönle yarayan ilimler

Türkiye'nin değişik yerlerini geziyoruz; gittiğimiz yerlerde boynuma bir genç sarılıyor, tanıyıyorum tabii, nereden tanıyayım? Kandile göndermediğin savcı diyor, hakim diyor, kaymakam, öğretmen diyor. İşte eğitim kadar, ilim kadar ilaç yok. Hemen okulları açtık vakıf bünyesinde (MİKAV Manevi ve İktisadi Kalkınma Vakfı), Kocaeli'de Nadide Okulları. İslâmi ilimlerle birlikte diğer ilimler de okutuluyor. İlimleri müsbet ilim diye ayırmak İslâm'a en büyük hakarettir. Müsbet ilim dedin mi

fıkıh, kelâm menfi olur. İlimler ikidir; manevi ilimler, maddi ilimler. Her ikisi de lazım. Yani vücuda yarayan ilimler, ruha ve gönle yarayan ilimler. Fıkıh, ahlâk dersi, siyer, Kur'an eğitimi... hepsi gönle yarayan ilaçlardır. Ama aç insan olmaz, yaşayamaz, kulluk yapamaz, işte onları da diğer ilimler yoluyla sağlıyoruz. Bu iki ilimde okullarımızda zirvede. Hem ilçede, hem ilde çok güzel bir noktadayız. Yaz kurslarıyla bin küsur talebeye hitap ediyoruz. Anaokullarımız, İlkokulumuz, Ortaokulumuz ve Hafızlık Proje İmam Hatip Lisemizle. Diyanet ve Milli Eğitim ile müşterek olarak nesil yetiştirmeye çalışıyoruz.

Bu arada Avrupa'da başladığımız sosyal medya çalışmalarımıza hiç ara vermedik. Hicretimize sebep olanlar bizi hapse atmak istemediler; onların hapse atmak istedikleri Şevki Yılmaz değil, sohbetlerimizdi. Sohbetleri hapse atmamak için hicret ettim. Orada sohbetlere devam etmek gerekiyordu, habervakti.com'u kurduk. Sonra da birileri m harfi ekleyerek habervaktim.com'u kurdu bizim önümüzü kesmek için. Bunlar Fetö'den içeriye girdiler. Biz kurduğumuz siteyi güçlendirmeye devam ediyoruz. Çünkü artık toplumun etkilediği yerler okullar, üniversiteler falan değil, sosyal medya olmuştur. Oralarda çok zayıfız; STK'lar olarak, iktidar olarak. O sahada hizmete devam ediyoruz. Ayrıca Salı akşamları AKİT TV'de sohbetlerimiz sürüyor. Bazen önemli günlerde sosyal medya hesaplarımızdan da sohbet ediyoruz. "Va'bud Rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn / Ve sana ölüm gelinceye kadar Rabbine kulluk et!" (Hicr suresi: 99). Emeklilik ölünce geliyormuş. Son nefese kadar yola devam diyor Allah. O yolu doldurmaya çalışıyoruz.

İKRA: Hocam İKRA Derneği olarak OKU emrini yerine getirmeye önceleyen bir çalışma yürütüyorsunuz. Sizi de Derneğimizde misafir etmiştik, sohbetinizden ve tavsiyelerinizden istifade etmiştik. Son olarak okuyuculara ve Dernekte bu hizmeti yürütenlere ne mesaj vermek istersiniz?

Ş. YILMAZ: Ayrılıkta azap vardır; sohbet halkalarını kuvvetlendirsinler, gevşemesinler. Çünkü bizi kimse yiyemez, biz birbirimizi yemedikçe. Her gün namazda "ıyyâke e'budu" (yalnızca sana kulluk ederim) demiyoruz. Neden? "ıyyâke

ne'budu" (yalnızca sana kulluk ederiz) diyoruz. Halbuki namaz kılarken "ıyyâke e'budu" yani sana kulluk ederim demem lazım. Ama "ederiz" deyin diyor Allah. Sebep ne? "Yalnız sana güvenirim, senden yardım beklerim" dedirtmiyor. "Güvenirim, bekleriz" dememizi buyuruyor. Asr suresi de öyle. "Asra (ikinci vaktine) yemin olsun ki, insan gerçekten ziyadadır. Ancak îmân edenler, sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler müstesnadır." Kaybedenler, zararda olanlar için insanlar kaybetti demiyor; insan kaybetti diyor. Tek gelmiş, tekil. Peki kim kazanmış? Beraber iman edenler. Tek başınıza Allah'a kulluk edemezsiniz diyor Allah. İşte bu cemiyetler, bu dernekler, bu teşkilatlar bunu sağlıyor. Neden? Çünkü yeryüzü canavarları tek başınıza sizi yener. O zaman Allah'ın istediği gibi Müslüman olmaktan çıkar, Amerika'nın, Avrupa'nın müsaadesi kadar Müslüman olursunuz. Allah'ın isteği gibi Müslüman olmak istiyorsanız "ıyyâke e'budu" değil, "ıyyâke ne'budu" diyeceksiniz. Birlikte, bölmek için değil birleştirmek için bu cemiyetlerde, bu teşkilatlarda olmaya mecburuz. Çünkü namussuzlar kadar namuslular cesur olmazsa o ülkeyi bir avuç namussuzlar yönetir. Onlara dikkat edeceğiz.

Bugünlere az mücadelelerle gelmedik. Bugün Tayyip Erdoğan kardeşim ve ekibi iktidardaysa, bunda asırların, bakın asır demiyorum, mücadelesi var, birikimleri var, bedeli var. Şimdi gevşeyip de Cenabı Hak azabı getirmesin istiyorum. Yani şükretmezsek yeniden alır bu nimetleri. Birlik olacağız, kardeş olacağız. Allah inşallah bu ülkeyi, hepimizi kısa zamanda yeryüzü nöbetine getirecek gücü bize iade etsin. İlimle, iktisatla, ihlanla, infâkla, ihlâsla bu güce bizi ulaştırın inşallah.

İKRA: Hocam çok güzel bir söyleşi oldu; verdiğiniz bilgiler ve yaptığınız çok kıymetli tavsiyelerden dolayı Derneğimiz ve okuyucularımız adına tekrar teşekkür ederiz.

Ş. YILMAZ: Ben de böyle güzel bir çalışmayı yürüttüğümüz için Allah'tan sizlere muvaffakiyetler diliyorum, birlik ve beraberlik içinde hizmetlerinize devam edin inşallah.

Röportaj: Halil KENDİR – Erdoğan AYDIN

İBNİ HALDUN

İslam dünyasının yetiştirdiği, başta tarih olmak üzere modern sosyal bilimlerin öncülerinden kabul edilen büyük bir alim ve devlet adamı olan İbn Haldun 27 Mayıs 1332 yılında Tunus'ta doğmuştur.

Adı tam olarak Ebu Zeyd Abdurrahman İbn Haldun el-Hadrami'dir. Yazdığı otobiyografisi Et-Tarif sayesinde hayatı günümüze

kadar belgelerle gelen nadir alimlerimizdendir. Yazdığı otobiyografisinde özel ve aile hayatına dair ayrıntılı bilgi vermemekle birlikte yaptığı ilmi çalışmalarının yanında aldığı devlet görevlerine ilişkin detaylı bilgiler vermiştir. Diğer birçok büyük alimlerimiz gibi İbn Haldun da özellikle İslami ilimler olmak üzere ilk eğitimini babasından almıştır. Babasından aldığı dersler sayesinde İslami ilimlerde derin bir bilgi edinmiş ve Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiştir. Bunun yanında Tunus'un en iyi alimlerinden Hadis ve Fıkıh eğitimi aldı. Yine dönemin en iyi kıraat alimi olan Şeyh Abdullah Muhammed bin Bezzal-i Ensari'den Kur'an-ı Kerim'i Arapçanın yedi lehçesine göre okumayı öğrendi. İslami ilimlerin yanında sosyal ve fenni ilimlerde de kendini geliştirmek için el-Abili'den matematik, mantık ve felsefe derslerini aldı. Eğitimini tamamladıktan sonra henüz çok genç yaşta Tunus hükümdarının başkatipliği görevine getirildi. Bu görevinin yanında eğitim hayatına devam eden İbn Haldun tarih, sosyoloji ve siyaset bilimi alanında kendisini çok iyi yetiştirmiştir.

Devlet işlerinde başarılı olması birçok sultanın yanında görev almasını sağlamıştır. Bu sultanlardan biri olan Merin Sultanı Ebu İnan Faris, İbn Haldun'u fermanlarını yazması görevine getirmiştir. İbn Haldun bu göreve

İLİM VE ALİM

Feyyaz
KALKAN

getirildiğinde 25 yaşındadır. Bu görevi yaparken adı sultana karşı yapılan bir ayaklanmada geçti. Her ne kadar uğraştıysa da adını bu ayaklanmanın içinde geçmesinin önüne geçemedi ve Ebu İnan Faris'inin emri ile hapse atıldı. Sultan ölene kadar yaklaşık iki yıl hapiste yattı. Ebu İnan Faris öldükten sonra yerine geçen oğlu İbn Haldun'u serbest bıraktı. Ebu İnan Faris'in ölümünü fırsat bilen Ebu

Salim Fas idaresini ele geçirdi. Hapisten çıkan İbn Haldun'a sır katipliği ve hakimlik görevleri verdi. İbn Haldun'un bu görevi çok sürmedi. Ebu Salim'in Ömer ibn Abdullah tarafından devrilmesinden sonra devlet kadroları komple değişmiş ve İbn Haldun'da bu değişimden nasibini almıştır. Devlet kadrosunda hiçbir görev almayan İbn Haldun 1362 yılında Gırnata'ya göç etti. Burada Gırnata emiri olan V. Muhammed'in elçiliğini yapmış ve birçok başarı elde etmiştir. V. Muhammed'in veziri olan İbn'ül Hatiple arasının açılmasıyla birlikte 1364 yılında Gırnata'dan ayrılarak Bicaye'ye (Cezayir ve Fas topraklarının olduğu kısım) dönmüştür.

Bicaye'ye döndüğünü duyan Hafsi sultanı Ebu Abdullah ona vezirlik görevi teklif etti. Bu görevi memnuniyetle kabul eden İbn Haldun yaklaşık iki yıl bu görevi yaptı. 1366 yılında sultanın ölümünden sonra Tilimsan hâkimi Ebu Abbas'ın yanında görev almaya başladı. Bu görevi uzun sürmedi. Tilimsan, Sultan Abdulaziz tarafından işgal edilince 1370 yılına kadar sürecek bir sürgün hayatı yaşayacaktır. Bu süre zarfında dini çalışmalarını yapmaya devam etti ve öğrencilere dersler verdi. 1370 yılında sultan tarafından tekrar Tilimsan'a çağırıldı. Çağırılı kabul ederek Tilimsan'a gelen İbn-i Haldun 1375 yılına kadar devlet kademelerinde çeşitli görevler yaparak

sultana birçok katkıda bulundu. Özellikle kırsal bölgelerde yaşayan aşiret reislerini ikna ederek, sultana siyasi olarak bağlanmalarında önemli rol oynamış ve sultanın güçlenmesini sağlamıştır. Yerine getirdiği bu görevlerden sonra 1377 yılında yazmak istediği Kitabü'l İber için bir kalede inzivaya çekilmiştir. Bu kitabın ilk bölümü ve en önemli eseri olarak dünyada tanınmasını sağlayacak olan 3 ciltlik Mukaddime eserini yazdı. Sosyal bilimler alanında birçok eserin ana kaynağını oluşturan bu eser, Yayın Kurulu başkanımız Halil Kendir hocamız tarafından Türkçeye tercüme edilerek 2004 yılında yayınlanmıştır.

1378 yılında Kitabü'l İber eserini tamamlamak için doğduğu ve eğitim hayatına başladığı Tunus'a döndü. Tunus'ta ilmi çalışmalarına devam ederken aynı zamanda öğrendiklerini Tunus Medreselerinde öğrencilere aktarmaya başladı. Öğrencilere verdiği dersler hususunda baş müftü İbn Araf'e'nin sert muhalefetine maruz kaldı. Bunun yanında siyasi karışıklıkların çıkmasıyla birlikte Tunus'u terk ederek, 1382 yılında Mısır'a geldi. Mısır'da gerek halk ve gerek Memlük Sultanı el-Melikü'z-Zahir Berkuk tarafından iyi karşılandı. Yazdığı Mukaddime eseri bu ilgiyi görmesini sağlamıştı. Ezher Camii'nde dersler vermeye başladı. Bu derslere yüzlerce öğrenci katıldı. Öğrenci yetiştirmenin

yanında yaptığı ilmi çalışmalarla da dikkatleri üzerine çekti ve Memlük sultanı tarafından Kamhiye Medresesi müderrisliğine tayin edildi. 1387 yılında Hac görevini yerine getirmek için Mekke'ye geldi. Hac dönüşünde 1389 yılında Sargatmışye Medresesi müderrisliği görevi verildi. Kısa bir süre sonra bu görevden alınarak Baybars Hankahı başkanlığına tayin edildi. Bu görevden sonra 1399 yılında Maliki baş kadılığına getirildi.

1400 yılında Timur'un Şam'a saldırdığını duyan Sultan Farac ordusuyla birlikte Şam'a sefere çıktı. 70 yaşına gelmiş İbn Haldun'da bu sefere katıldı. Mısırda kölelerin isyan çıkardığını haber alan Faraç, ordusunu Şam'da bırakarak Mısır'a geri döndü. Orduyla birlikte Şam'da kalan İbn Haldun, Timur ile diplomatik görüşmeler yaptı. Bu görüşmeler yaklaşık iki hafta sürdü. Bu görüşmelerde İbn Haldun, Timur'a Kuzey Afrika ve asabiyet teorisi hakkında bilgiler verdi. Bu bilgileri daha sonra yazılı rapor olarak da sundu. Timur'la yaptığı görüşmeleri otobiyografisinde detaylı bir şekilde anlatan İbn Haldun, Timur'un şehri ele geçirdikten sonra nasıl talan ettiğini ve yangına verdiğini de yazmıştır.

1401 yılında Şam'dan tekrar Mısır'a dönen İbn Haldun beş yıl boyunca Kitabü'l İber eserini ve otobiyografisini anlattığı Et Tarif eserini bitirmekle meşgul oldu. Bunun yanında müderrislik ve kadılık görevlerini devam ettirdi. Takvim yaprakları 17 Mart 1406 yılını gösterdiğinde İslam dünyasının yetiştirdiği ve bugün dünyada modern ilimlerin öncüsü kabul edilen İbn Haldun vefat etti ve Babünnasr karşısındaki Süfiye Kabristanı'na defnedildi. 2015 yılında TÜRGEV(Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı) İbn Haldun Üniversitesini kurarak İslam coğrafyasının yetiştirdiği büyük alime güzel bir vefa örneği göstermiştir.

MEDENİYETİMİZ / ŞEHİRLERİMİZ

ŞAM

Medeniyetimiz/Şehirlerimiz adlı yazı dizimizin bu sayısında Suriye'nin başkenti Şam'ı ele alacağız. İyi ve hoş anlamlarına gelen Şam için Arapça Dimaşk, Dimaşküş-Şam isimleri yanında, Suriye'nin genel isimleri için de Şam ifadesi kullanılmaktadır. "Dimaşk" adının İslam'dan önce bir cins ipek olan Dimaşk'tan geldiği söylenmiştir. Şam'ın en önemli tarihi özelliklerinden biri aralıksız en uzun kullanılan şehir olarak bilinmesidir.

Ömer
UYSAL

coğrafyası barındırdığı zenginlikler ile birçok toplumun, özellikle de batının göz diktiği bir alan olmuştur. Bu bölgenin önemli olmasının başlıca sebepleri nehirleri, verimli toprakları, petrolü, dört ilahi dinin kutsal sayılan mekanlarını barındırması ve Yahudi inancına göre vadedilmiş toprakların (arz-ı mevud) bu coğrafya da bulunması bölgeyi tüm zamanlarda önemli kılan ve öne çıkaran özellikler olmuştur.

Bu bilgi ışığında Şam'ın tarihinin ve medeniyetinin ne denli eski olduğunu anlayabiliriz. Şam şehri'nin konumsal özelliklerine bakalım olursak Suriye-Arap çölünün kenarında ve Antik Lübnan dağlarının arka tarafında yer almaktadır. Kim tarafından ve ne zaman kurulduğu bilinmeyen şehrin Hz. İbrahim zamanında mevcut kavimler ve topluluklar ile beraber hüküm sürdüğü eski ve tarihi bir şehir olarak bilinmektedir.

Bunun dışında tarihi olarak birçok medeniyetin egemenliği altına girmiştir; M.Ö VIII. yüzyılda Babillerin, VI. yüzyılda Greklerin ve I. yüzyılda ise Romalıların hakimiyetinde kalmıştır. Çeşitli uygarlıkların burada yer almasının bir sonucu olarak da Şam, farklı din ve ırklara ev sahipliği yapmıştır.

Pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış Suriye/Şam

635 yılında İslam topraklarına katılan şehir, Emeviler döneminde hilafet merkezi yapılmıştır. Şam 1516 yılında Yavuz Sultan Selim tarafından alınarak Osmanlı topraklarına katılmıştır ve Suriye bu dönemde üç bölgeye ayrılmıştır. Şam topraklarındaki etnik çeşitlilik ve farklı millî duygular pek çok sorunu da beraberinde getirmiş ve kendi içlerinde ortaya çıkan, hakimiyet mücadelesi, zamanla dış güçlerin de kışkırtması sonucunda büyük bir kaos ortamına dönüşmüştür.

II. Dünya savaşı sırasında da sancılı zamanlar geçiren Şam Britanya ve Fransız kuvvetlerinin şehire girmesine engel olamadılar. Son yıllar da ise bu tarihi şehir maalesef iç karışıklığa kurban edilmiş ve yüzyıllar boyunca devam eden bu medeniyet birden darmadağın edilmiştir. İnşallah bu iç karışıklık ve zulüm son bulur ve Şam ve Suriye eski huzuruna ve tarihine kavuşur.

DUVAR YAZILARI

• Dünya Güzel Olsaydı Doğarken Ağlamazdık, Yaşarken Temiz Yaşasaydık Ölürken Yıkanmazdık.

• Sadece hayallerim yıkıldı, duruşumda bir sıkıntı yok!

• Bizim yolumuz dikenli, ayağını seven gelmesin.

• Bu hayatta gülmemi isteyen tek kişi fotoğrafçıydı.

• Duvara yazı yazmayın demiş altına tamam diye yazmışlar.

• Türkiye'de artık yüz nakli yapılıyor. Yüzsüzlere duyurulur.

• 10 yaş gençleştiren kremi kullanan 9 yaşındaki kız kayboldu.

• Ağladığımı gördüğü halde bana gelip de "ağlıyor musun?" Diye sorana, yok, "susuz kalmış bitkileri suluyorum" diyesim geliyor.

• Bir gün çocuk eve gelir. Annesi sorar karnen nerde? Çocuk cevap verir: Arkadaşıma verdim. Babasını korkutacak...

• Japonya'da hırsız yakalayan bir robot icat etmişler. Amerika'da 5 dakikada 180 hırsız yakalamış. İtalya'da 5 dakikada 80 hırsız yakalamış. Fransa'da 5 dakikada 30 hırsız yakalamış. İsrail'de 5 dakikada robotu çalmışlar.

• Bak da ibret al yere düşen YAPRAĞA; o da yukardan bakardı şimdi içine girdiği TOPRAĞA

• Edison ampülü buldu, ama faturaları biz ödüyoruz...

HiKMETLi HiKAYELER

Hayat

Hintli bir yaşlı usta, çirağının sürekli her şeyden şikayet etmesinden bıkmıştı. Bir gün çirağını tuz almaya gönderdi. Hayatındaki her şeyden mutsuz olan çirak döndüğünde, yaşlı usta ona, bir avuç tuzu, bir bardak suya atıp içmesini söyledi. Çirak, yaşlı adamın söylediğini yaptı ama içer içmez ağzındakileri tükürmeye başladı. "Tadı nasıl?" diye soran yaşlı adama öfkeyle "acı" diye cevap verdi. Usta kıkırdarak, çirağını kolundan tuttu ve dışarı çıkardı. Az ilerdeki gölün kıyısına götürdü ve çirağına bu kez de bir avuç tuzu göle atıp, gölden su içmesini söyledi. Söyleneni yapan çirak, ağzının kenarlarından akan suyu koluyla silerken aynı soruyu sordu: "Tadı nasıl?"

"Ferahlatıcı" diye cevap verdi genç çirak.

"Tuzun tadını aldın mı?" diye sordu yaşlı adam,

"Hayır" diye cevapladı çirağı.

Bunun üzerine yaşlı adam, suyun yanına diz çökmüş olan çirağının yanına oturdu ve şöyle dedi:

"Yaşamdaki ıstıraplar tuz gibidir, ne azdır, ne de çok. İstirabın miktarı hep aynıdır. Ancak bu ıstırapın acılığı, neyin içine konulduğuna bağlıdır. İstirabın olduğunda yapman gereken tek şey, ıstırap veren şeyle ilgili hislerini genişletmektir. Onun için sen de artık bardak olmayı bırak, göl olmaya çalış."

Gerçek Sevgi

Bir gün sormuşlar ermişlerden birine: "Sevginin sadece sözünü edenlerle, onu yaşayanlar arasında ne fark vardır?" Bakın göstereyim demiş, ermiş. Önce sevgiyi dilden gönüle indirememiş olanları çağırarak onlara bir sofraya hazırlamış.

Hepsi oturmuşlar yerlerine. Derken tabaklar içinde sıcak çorbalar gelmiş ve arkasından da ermiş, sapları bir metre boyunda kaşıklar getirmiş ve bu kaşıkların ucundan tutup öyle yiyeceksiniz, diye bir de şart koymuş. Peki demişler ve içmeye teşebbüs etmişler. Fakat o da ne? Kaşıklar uzun geldiğinden bir türlü döküp saçmadan götüremiyorlar ağızlarına. En sonunda bakmışlar beceremiyorlar, öylece aç kalkmışlar sofradan.

Bunun üzerine şimdi demiş ermiş, sevgiyi gerçekten bilenleri çağırılım yemeğe. Yüzleri aydınlık, gözleri sevgi ile gülümseyen ışıklı insanlar gelmiş oturmuş sofraya bu defa. "Buyurun" deyince, her biri uzun boylu kaşığını çorbaya daldırıp, sonra karşısındaki kardeşine uzatarak içirmiş.

Böylece her biri diğerini doyurmuş ve şükrederek kalkmışlar sofradan. İşte demiş ermiş, 'kim ki gerçek sofrasında yalnız kendini görür ve doymayı düşünürse, o aç kalacaktır. Ve kim kardeşini düşünür de doyurursa o da kardeşi tarafından doyurulacaktır şüphesiz ve şunu da unutmayın, gerçek pazarında alan değil, veren kazançlıdır daima.

ÖNEMLİ BİR HALK SAĞLIĞI SORUNU: HİPERTANSİYON

Dünyanın ve ülkemizin en önemli sağlık sorunlarından birisi hipertansiyondur. Peki bu kadar ciddi bir sağlık problemi olan hipertansiyon nedir, neye denir? Türk Kardiyoloji Derneği'ne göre hipertansiyon, kan basıncının normal değerlerin üzerine çıkmasına denir. Büyük tansiyon olarak bilinen sistolik kan basıncının 140 mmHg, küçük tansiyon olarak bilinen

diyastolik kan basıncının da 90 mmHg veya üzerinde bulunması durumudur. Tansiyonu ölçülecek kişi ölçümden önce en az 30 dakika dinlenmiş ve kahve/sigara tüketmemiş olması değerlerin doğruluğu açısından önemlidir. Büyük tansiyonu 120-139 mmHg olan, küçük tansiyonu 80-89 mm Hg arasında ölçülen kişiler hipertansiyon olma potansiyeli taşımaktadırlar; bu sebeple kendilerine dikkat etmelidirler. Dünya üzerinde 1,13 milyar, Türkiye'de ise 20 milyon hastanın hipertansiyon hastası olduğu varsayılmaktadır. Bu kadar sık rastlanılan hipertansiyon yapılan araştırmalara göre bireylerde önemli bir oranda semptom (belirti) göstermeden oluşmaktadır. Buna karşılık olarak en sık görülen belirtiler baş ağrısı, baş dönmesi, kulak uğultusu/çınlaması, burun kanaması, çarpıntı, terleme, sık idrara çıkmadır.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin hazırlamış olduğu rapora göre hipertansiyonun risk faktörleri şu şekilde belirtilebilir:

- Yanlış beslenme, tuzlu gıdalar
- Stres
- Obezite
- Diyabet

SAĞLIK

Hasan Basri
YAPICI

- Yaş (Genellikle 35 yaş ve üstü)
- Kalıtım
- Hareketsiz yaşam şekli

Ayrıca erkekler kadınlara göre daha riskli grupta sayılmaktadır. Bu sebeple bu risk faktörlerini önemseyip insanların hayatlarını bunlara dikkat ederek devam ettirmesi sağlıklı bir vücut için önemlidir. Aslında bahsi geçen bu risk

faktörlerine dikkat etmek sadece hipertansiyon için değil, pek çok hastalık için koruyucu etki oluşturur.

Önemli bir halk sağlığı sorunu olan hipertansiyondan korunmak için aynı raporda şu uygulamalar önerilmektedir:

- İdeal ağırlığınızı koruyun.
- Sigara ve alkolden uzak durun.
- Stresden mümkün olduğunca uzak durun.
- Düzenli olarak sağlık kontrollerinizi yaptırın.
- Düzenli fiziksel aktivite yapın
- Beslenmenize dikkat edin.

Ayrıca unutulmamalıdır ki hipertansiyon ciddi bir sorun olmasının yanı sıra başta kardiyovasküler hastalıklar (kalp-damar hastalıkları) olmak üzere pek çok hastalığa yol açabilmektedir. Dolayısıyla sağlıklı bir beden için düzenli beslenme ve hareketli bir yaşama ihtiyacı var!

Marmara Üniversitesi Tıp
Fakültesi

İKRA Derneğinin programlarının yayınlandığı ve okuyucularına programlarını duyurduğu sosyal medya hesaplarımıza sitemizin sağ üst köşesinde bulunan sosyal medya hesap logolarını tıklayarak veya aşağıdaki linklerden sayfalarımızı beğenerek, yaptığımız ve yapacağımız programlardan haberdar olabilirsiniz. **"Farkınız Okumak Olsun"**

f ikradernegi
t ikradernegii

igra_dernegi
İKRA DERNEĞİ

İKRA ANADOLU İRTİBAT
İHSAN KARADAŞ - 0507 750 50 16

Esenler Şubesi

Fatih Mh. Fatih Cd. 220/1 Sk.
No:4/A Esenler
Tel: 0532 587 30 16

Bağcılar Şubesi

Çınar Mh. 864 Sk. No:7/B
Bağcılar 0555 279 29 94

Güngören Şubesi

Güneştepe Mh. Şehit Özcan
Canik Sk. No:11/C Güngören
Tel: 0539 944 48 28

Tuna Şubesi

Tuna mh. 714 Sk. No:23/A Esenler
Tel: 0542 395 30 44

Başakşehir Şubesi

Ertuğrul Gazi Cad. Başak Center. Uğur İş
Merkezi, Kat:1 D:6 5. Etap,
2. Kısım Başakşehir
Tel: 0532 417 08 00

VEFAT

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاسِيُونَ

İnna Lillahi ve İnna İleyhi Raciûn

Bağcılar Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi
Engin COŞKUN'un babası

ALİ COŞKUN

16.09.2020 tarihinde
Hakkın Rahmetine Kavuşmuştur.
Merhûma Cenab-ı Hakk'tan Rahmet,
Âilesine ve Sevenlerine Sabr-ı Cemil Dİliyoruz.

İKRA DERNEĞİ

VEFAT

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاسِيُونَ

İnna Lillahi ve İnna İleyhi Raciûn

İKRA Derneği Güngören Şubesi Yönetim
Kurulu Üyesi Mehmet YILMAZ'ın babası

İBRAHİM YILMAZ

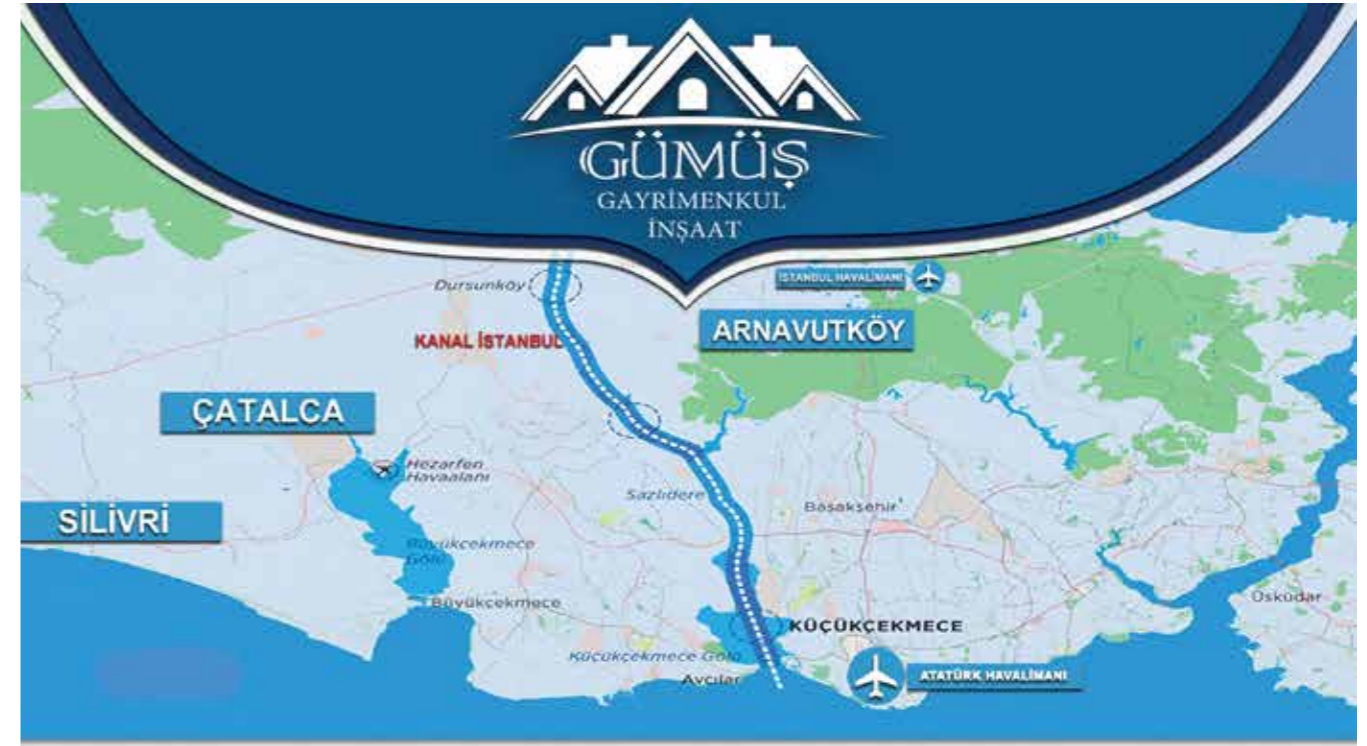
29.09.2020 tarihinde
Hakkın Rahmetine Kavuşmuştur.
Merhûma Cenab-ı Hakk'tan Rahmet,
Âilesine ve Sevenlerine Sabr-ı Cemil Dİliyoruz.

İKRA DERNEĞİ

BİRMAR

"ucuz, kaliteli, güvenilir alışveriş"

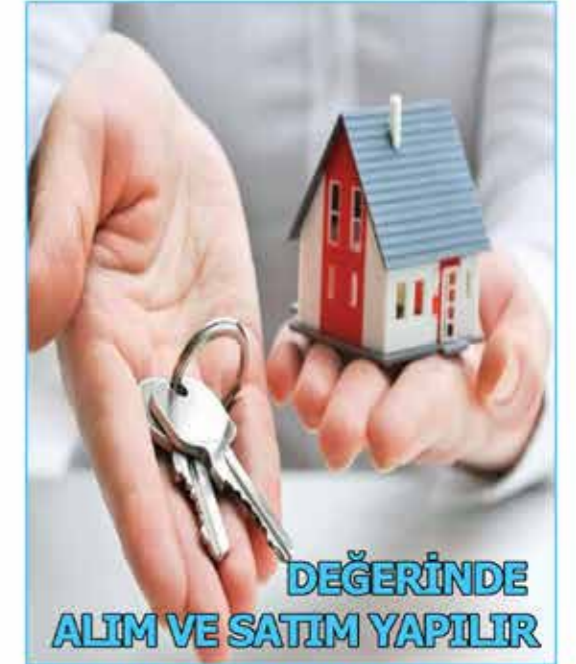
GAYRİMENKULDE ÇÖZÜM ORTAĞINIZ GÜVENİN ADRESİ

ARNAVUTKÖY

ÇATALCA

SİLİVRİ

DEĞERİNDE
ALIM VE SATIM YAPILIR

ARNAVUTKÖY:
Merkez Mah. Eski Edirne Asfaltı Cad.
No:1342/9 (Candaroglu İş Merkezi)
0 212 597 12 87

0 530 524 13 01

İLİM KÜLTÜR VE RAHMET DERNEĞİ

CİĞERCİ BAŞRİ DÖNER
KAHVALTI LİDER

Kapalıçarşı
Telefon : (0212) 511 95 54

Beyazıt/Gedikpaşa
Telefon : (0212) 517 27 93

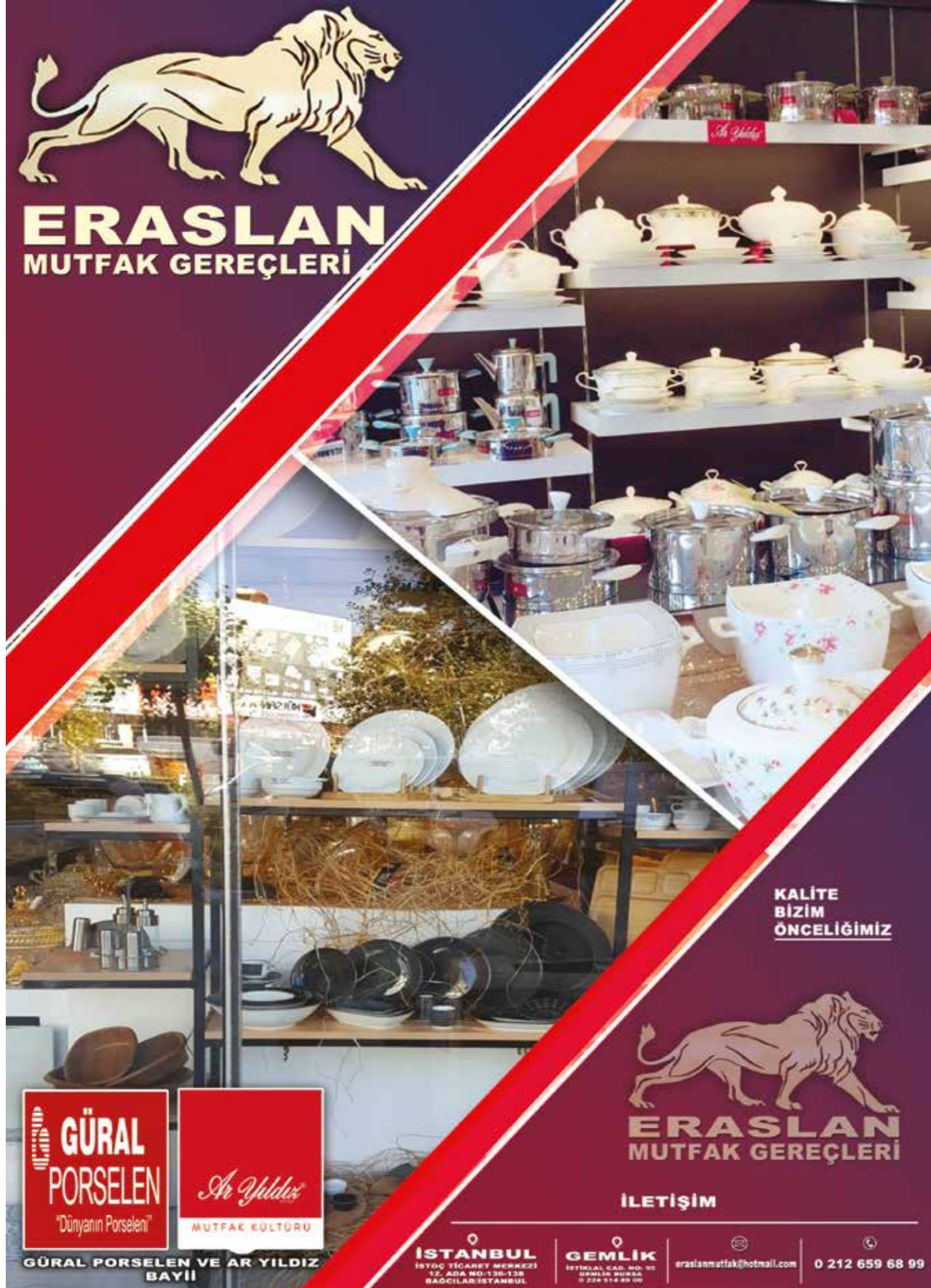
Esenler
Telefon : (0212) 646 43 44

Bayrampaşa
Telefon : (0212) 565 44 54

 www.cigercibasri.com

ERASLAN
MUTFAK GEREÇLERİ

KALİTE
BİZİM
ÖNCELİĞİMİZ

ERASLAN
MUTFAK GEREÇLERİ

İLETİŞİM

GÜRAL
PORSELEN
"Dünyanın Porseleni"

Ar Yıldız
MUTFAK KÜLTÜRÜ

GÜRAL PORSELEN VE AR YILDIZ
BAYII

İSTANBUL
İSYÜC İÇKARİY MERKEZİ
12. ADA NO:130-139
BAĞCILAR/İSTANBUL

GEMLİK
İSTANBUL CAD. NO: 95
DÜZELTME BÜYÜK
0 224 514 89 00

eraslanmutfak@hotmail.com

0 212 659 68 99

ÇÖZÜM®

EĞİTİM KURUMLARI

**4-5-6-7-8,
SINIFLAR**

「problem yok
çözüm var」

ÇÖZÜM®

EĞİTİM KURUMLARI

www.cozumegitimkurumlari.com

BAĞCILAR
433 33 39

TUTAR ELEKTRİK

ELEKTRİK ARIZALARI
İNTERNET ARIZALARI
ALARM SİSTEMLERİ
UYDU SİSTEMLERİ
TADİLAT
PANOLAMA
KABLOLAMA
TOPRAKLAMA HAT
ÇEKİMİ
TAVA KURULUMU

TELEFON ARIZALARI
YANGIN SİSTEMLERİ
GÜVENLİK SİSTEMLERİ
GAZ DEDEKTÖRÜ
İNŞAAT
HİDRAFOR SİSTEMLERİ
OFİS AYDINLATMA
OTOMASYON SİSTEMLERİ
PARATONEL KURULUMU
KABLOLAMA

📍 Çınar Mahallesi 843.Sokak No:3/B Bağcılar / İstanbul

www.elektrikustan.com 0212 435 90 05 - 0541 231 64 27 info@elektrikustan.com